

לקראת שבועת מלכתא

פנינים לפרשת במדבר - חג השבועות | גליון מס' 275 | תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה' | לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

אמרתי לחכם שלום כהן שליט"א, קח אתה את הישיבה בקטמון, את 'סניף פורת יוסף', כי אני רוצה ללכת לבני ברק לפתוח מוסד שיהיה יותר מישיבה. אבל חכם שלום אמר לי אני לא יודע להיות ראש ישיבה, אני לא יכול, לא יכול! הוא לא הסכים שאלך. אמרתי לו, אני אבוא יומיים בשבוע ואסייע לך. זכורה לטוב אשתי הצדקת, שהסכימה ואפשרה לי לנסוע במשך שנים, כל שבוע הייתי נוסע לשם

שיחה נדירה ומרתקת עם מרן הגאון רבי שמעון בעדני שליט"א, חבר מועצת חכמי התורה, על מתיקות התורה ועל הקמת עולה של תורה

יעקב א. לוסטיגמן

באחרונה זכינו לחלות את פני הקודש, ולהתקבל בחדר הלימוד של מרן הגאון רבי שמעון בעדני שליט"א חבר מועצת חכמי התורה, ומקים עולה של תורה בקרב בני עדות המזרח בכל רחבי הארץ והעולם, זה עשרות בשנים.

רבינו הגר"ש שליט"א האיר לנו פנים כדרכו בקודש לכל אדם באשר הוא, וכאשר שמע שהגענו לכבודה של תורה, מטעם עלון 'לקראת שבת' מבי'ת 'דרשו', פינה לנו מזמנו היקר והקדיש לנו למעלה ממחצית השעה לשיחה שיש בה יסודות עמוקים לעניין לימוד התורה בפרט, ולכל עניינים שבקדושה באופן כללי.

במהלך השיחה חשף הרב טפח וטפחיים משנות נעוריו ומעבודת הקודש שלו בבגרותו כמקים עולה של תורה בקרב בני עדות המזרח בכל רחבי הארץ.

הרב נולד בחדרה להוריו ע"ה שעלו לארץ מתימן. הוא מספר כי בחדרה היה מסתובב הגאון הצדיק רבי אלחנן פרלמוטר זצ"ל, שפתח את ישיבת נובהרדוק בעיר, בלי כסף ובלי תקציבים, והיה אוסף נערים מהרחוב, מדבר על לבם שיבואו ללמוד בישיבה, וכך העמיד תלמידים הרבה.

"זה היה הרב שהציל אותי", כך מגדיר הגר"ש בעדני שליט"א, את הגר"א פרלמוטר זצ"ל, "הוא שלח אותי לישיבת נובהרדוק בירושלים ושם גדלתי. שם כיהן מרן הגרא"מ שך כראש הישיבה, ואני גדלתי על ברכיו. "שלושה רבנים היו לי שגדלתי על ברכיהם" אמר לנו מרן הגר"ש שליט"א, לאחר שהסתיימה השיחה, "הרב שך, הסטייפלר וחכם

האשכנזיות לא קיבלו את כולם. היו ישיבות שקיבלו יותר, כמו ישיבת וואלוז'ין, אבל לא היתה ישיבה ספרדית אחת בכל בני ברק. אמרתי לחכם שלום כהן שליט"א, קח אתה את הישיבה בקטמון, את 'סניף פורת יוסף', כי אני רוצה ללכת לבני ברק לפתוח מוסד שיהיה יותר משיבה.

אבל חכם שלום אמר לי אני לא יודע להיות ראש ישיבה, אני לא יכול, לא יכול! הוא לא הסכים שאלך. אמרתי לו, אני אבוא יומיים בשבוע ואסייע לך.

זכורה לטוב אשתי הצדקת, שהסכימה ואפשרה לי לנסוע במשך שנים, כל שבוע הייתי נוסע לשם, ישן בלילה ונשאר עוד יום. והיא הצדקת היתה מסכימה בשמחה.

בכלל, היא היתה צדקת גדולה אשתי, היתה הולכת מבית לבית להשפיע על בנות ישראל להקפיד יותר בענייני קדושה וטהרה, היא עשתה הרבה מאוד, והיתה הולכת דרומה וצפונה, בכל האזור כולו, איפה שהיו ספרדים, שמה היא הלכה להשפיע, כי היא ידעה שתהיה לה השפעה גדולה יותר על ספרדים, והיתה הולכת ממש כל יום כדי לעשות את הפעילות.

הגר"ש בעדני מציין כי הרבנית למדה ב'שפיצר' בירושלים, אבל מאת ה' היתה זאת, על יד איפה שהיא גרה היתה קבוצה של בנות חרדיות, בשבת מה עושים בשבת? בתיה! ראתה אותם ורצה אחרים, אמרה להם לפה אני רוצה להיכנס. למה? כי בשפיצר לא היו מקפידים כמו שם, הבנות היו הולכות בלי גרביים, והיא זה לא מצא חן בעיניה. אז היא הלכה ואמרה אני הולכת ללמוד איתן, עם הבנות האלו שהולכות רק עם גרביים. הלכה לשמה ועשתה פעילות בתוך החבורה הזאת.

בכל אופן אני הייתי עוזר לחכם שלום בניהול הישיבה, אחר כך הוא עבר עם הישיבה לעיר העתיקה, לאחר מלחמת השחרור, בנו מחדש את הבניין של הישיבה שם, בניין עצום ויפה, הבניין שקיים היום. חכם שלום כבר הסתדר אז לבד ולא היה זקוק לעזרתי, אבל בכל זאת הייתי בא לתת שיחות בישיבה.

לאחר מכן היינו פותחים מתיבתות, הרבה מתיבתות, ללימוד תורה של צעירים. לאט לאט, פתחנו עוד ועוד, לאט לאט.

פנימייה עם בחור אחד

"כשהגעתי לכאן", אומר מרן הגר"ש על מקום מושבו הנוכחי בכולל 'תורה וחי' ברח' רבי עקיבא בבני ברק, "דבר ראשון פתחתי כולל. זה היה בדירה כאן. היה כאן קמפוס כזה של חנויות, הבעלים שבנה את המקום נתן לנו שתי חנויות להקים בית מדרש. שיהיה מקום מרווח יותר. ומפה פיזרנו כוללים בכל רחבי הארץ.

אחרי זמן מה באו אלי שני זקנים מתל אביב שאמרו שהם רוצים לפתוח ישיבה בשכונת 'התקוה' בתל אביב. אמרתם להם "השתגעתם? לפתוח ישיבה בשכונת 'התקוה'? מי פותח במקום בזה? זה מקום גרוע! מלוכלך! כל הצרות שבעולם יש שם. זאת היתה אז שכונה רעה, מאוד רעה. נורא ואיום מה שהלך שם, היו שם עבריינים.

עזרא עטיה. אהבתי אותם אהבת נפש והם אהבו אותי מאוד". "בישיבה בירושלים" מתאר הגר"ש שליט"א במהלך השיחה, "הרב שך ממש לימד אותנו יום ולילה. הוא לא היה אומר רק שיעור והולך, אלא היה יושב אתנו מהבוקר ועד הערב. לפני הצהריים היינו לומדים גמרא, כמו בכתה, ואחר הצהריים היינו לומדים 'קצות'..."

מאוחר יותר, כשמרן הגרא"מ שך זצ"ל עזב את ישיבת נובהרדוק בירושלים כשנקרא לכהן פאר כראש ישיבת פוניבז' בבני ברק, עזב גם מרן הגר"ש בעדני שליט"א את הישיבה, ועבר ללמוד בישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה.

"היה לנו שם רב גדול, ראש הישיבה הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל, הוא היה אדם עצום, אבל הוא לא היה מוכר ולא ידעו את זה שהוא כזה גדול בתורה. נהניתי מאוד ללמוד אצלו, אהבתי אותו אהבת נפש, וגם הוא מאוד נהנה ומאוד מצא חן בעיניו סגנון הלימוד שלי, כי באתי משיבה שבה למדו בשיטה הליטאית, עם קושיות, תירוצים, פלפולים, והוא מאוד אהב את זה.

לרב עטיה היה שם חדר שבו היה יושב ולומד ושם היה מקבל את התלמידים שבאו להקשות קושיות ולשאל שאלות. אני זוכר פעם שלא שאלתי שאלות אחרי השיעור, והוא, הרב עטיה זצ"ל, דחק בי, "איפה הקושיות שלך? למה אתה לא שואל?". ככה גדלנו וגדלנו ב"ה.

"הישיבה היתה אז בלי פנימייה, ולכן קיבלו בה בעיקרון רק בחורים שהתגוררו בירושלים", אומר מרן הגר"ש שליט"א. "כשנכבשה העיר העתיקה על ידי האויב הערבי, והלגיון הירדני גירש את כל היהודים, גורשה גם ישיבת 'פורת יוסף', ולקח חלק מהיהודים בשבי. מאת ה' היתה זאת, שבאותה העת כבש הצבא הישראלי את שכונת קטמון, שהיתה שכונה ערבית יוקרתית מאוד, וכך היה מקום מסודר עבור כל מי שגורש מהעיר העתיקה, שקיבל בתמורה נכסים למגורים בקטמון, והיה מקום לשכן את כל המגורשים. כל אחד הגיע, תפס דירה, תפס מיטות וריהוט, היה 'חד גדיא'..."

וכך, אנחנו, ישיבת 'פורת יוסף', קיבלנו שם שני בניינים בתמורה לרכוש של הישיבה שהיה בעיר העתיקה ושנתפס על ידי הלגיון הירדני.

בהמשך דיברתי עם המנכ"ל של המקום, ואמרתי לו, אם יש לנו שני בניינים, למה שלא נעשה אחד מהם פנימייה? כך יוכלו לבוא צעירים שגרים במקומות אחרים ורוצים ללמוד ב'פורת יוסף'.

עם מרן חכם שלום כהן שליט"א

"וכך הוקמה ישיבה חדשה שנקראה 'סניף פורת יוסף', אני הייתי ראש הישיבה שם לקחתי איתי את חכם שלום כהן שליט"א, הוא היה איתי שם יחד, וברוך ה' יצאו הרבה פירות. שניים מהתלמידים שלנו הגיעו עד בית הדין הגדול ברוך ה'.

אחרי כמה זמן לחצו אותי גורמים שונים, ואמרו לי שאני צריך לבוא לבני ברק. למה בני ברק? כי בבני ברק לא היה אז כלום כלום, ממש אפס.

היו ישיבות בבני ברק, אבל לא היו ישיבות לציבור הספרדי, ובישיבות

קבוצת נערים ואני ביניהם, נשלחנו למעונו של כומר באחד הכפרים. לאחר מחברי היה סידור בתרגום אנגלי, ושכחו על השולחן בחדרו של הכומר. הכומר פתחו, והתחיל לקרוא בתרגום האנגלי. לפתע שמענו צעקות רמות. נחרדנו. הכומר הגיע, עיניו מזרות אימה, קצף על שפתיו. מה קרה, הגיע לברכת "שלא עשני גוי"...

ראב"ד העדה החרדית מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א - ומי כעמך ישראל

"איש איש על עבדתו ועל משאו" (במדבר ד', י"ט)

בסערת מלחמת העולם, כאשר לונדון הופצצה ללא הפוגות, פיזרה הממשלה את הילדים בכפרים, למלטם מהסכנה ומהחרדה. קבוצת נערים ואני ביניהם נשלחנו למעונו של כומר באחד הכפרים. לאחר מחברי היה סידור בתרגום אנגלי, ושכחו על השולחן בחדרו של הכומר. הכומר פתחו, והתחיל לקרוא בתרגום האנגלי. לפתע שמענו צעקות רמות. נחרדנו. הכומר הגיע, עיניו מזרות אימה, קצף על שפתיו. מה קרה, הגיע לברכת "שלא עשני גוי"...

צרח: "אנחנו מצילים אתכם ואתם מתייחסים אלינו בכזה זלזול, מודים בכל יום לאלוקים שלא עשה אתכם כמונו? תחזרו ללונדון, להפצצות, הלואי ותפגעו! היטלר צודק", עפר לפיו...

ניגשתי אליו. האמת, נדרש אומץ לשם כך. שאלתי: "האם אוכל להסביר?!"

ענה בכעס: "אין מה להסביר, הדברים כתובים שחור על גבי לבן!" אמרתי: "אמנם כן, אבל לא קראתם עד הסוף".

הכומר העיף מבט בסידור שבידו: "ודאי קראתי עד הסוף. זה סוף המשפט".

אמרתי: "אמנם כן, זה סוף המשפט, אבל לא סוף המקבץ. בהמשך מברכים את הבורא שלא עשאנו אשה. כסבור אתה שהיהודים אינם מכבדים את נשותיהם?! ובכן, דע לך שבתלמוד נאמר שלעולם יאהב אדם את אשתו כגופו ויכבדה יותר מגופו! והלא לפני מתן תורה הקדים משה רבינו את הנשים לגברים, והן יסוד הבית היהודי..."

הכומר היה מבולבל, והחברים סביבי היו מתוחים. הכומר שאל: "איך אתה מסביר זאת?"

אמרתי: "פשוט מאד. כשברא הבורא את עולמו, חילק תפקידים שונים לקבוצות שונות. לגברים תפקידים, והוא קשה יותר מתפקיד האשה. לקיים יותר מצוות, ללמוד תורה, ולנשים תפקידן הוא אכן קל יותר מצד אחד, אבל אנו הגברים מודים לבוראנו שחייבנו במצוות יתרות ובלמוד התורה וזכינו לתפקיד החשוב יותר.

כיוצא בכך, בברכת "שלא עשני גוי". לגוי תפקידו, ישוב העולם, ואין לזלזל בו. אבל מצד שני אינו מחוייב במצוות כישראל, ואינו מצווה בתלמוד תורה, ואנו מודים לבוראנו שבחר בנו מכל העמים ונתן לנו

את תורתו, והשית עלינו תפקיד קשה יותר אך מכובד יותר. אמור נא בכנות, ההיית רוצה להתחייב בכל תרי"ג מצוותינו?!" "לא, לא. ודאי שלא", נחרד הכומר והתפייס. ביקש סליחה על התפרצותו, ואף העמיד לרשותנו את מטבחו, שנכשירו כרצוננו...

בהיותי ביוהנסבורג, בא לפני זוג. הבינו שהתורה אמת ויש לנהוג לפיה. אבל הם מתקשים לנטוש את ארחות חייהם, מבקשים לעשות כן קמעה קמעה.

אמרתי להם: ראו, בפסח מצרים נצטוינו "ואכלתם אותו בחיפזון", וזו מצוה שאינה נוהגת לדורות. ומדוע, כי כאשר מתעורר באדם הרהור תשובה יש לו להאחז בו בחיפזון, שאם לא כן יועם ויתפוגג. רק לאחר שיעשו את הפסח בחיפזון ויצאו ממצרים, יוכלו להמשיך בבנין איטי ויסודי, צעד אחר צעד...

ועל כך נאמר: "כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה", קרבן ראשית תקריבו אותם לה" (ויקרא ב, יא). והינו שהשאור והדבש שניהם מורים על הקיצוניות. השאור הוא הקיצוני שבחמץ, והדבש הוא הקיצוני שבמתוקים. ואין זו הדרך הרצויה לפני ה'. אבל "קרבן ראשית", כלומר בתחילת דרכו של האדם כשחוזר בתשובה, אדרבה ראוי להשתמש בקיצוניות, ואחר כך ישוב לדרך הממוצעת.

המשך בעמוד 30

שמעתי על משפחה המחזיקה בזוג נעליים קרועות ובלויות, כדי להיזכר תמיד באהבת התורה של מי שנעל את הנעליים הללו, ולהתחזק מכך באהבת התורה שלנו. הנעליים הקרועות מוחזקות בבית משפחת הגאון רבי מלכיאל קוטלר ראש ישיבת לייקווד, שהועברו אליו בירושה מאביו הגאון רבי שניאור קוטלר זצ"ל, שקיבלן מאביו מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל שקיבלן מחמיו מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על אהבת תורה אמיתית

חזון חזון בני חביבי

בישיבת 'קול תורה' נהגו לרקוד בחג השבועות לאחר תפילת ערבית. ניגשו כמה בחורים ושאלו את ראש הישיבה מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל, הרי אסור לרקוד בשבת ובחג? והשיב מרן זצ"ל: האם בחתונה שלכם לא הייתם רוצים שירקדו? הרי על היום הזה נאמר בגמרא: (תענית כו ע"ב) "ביום חתונתו של זה מתן תורה", הינו שביום זה מתקיימת, כביכול, חתונתו של הקב"ה, ואם כן זו הסיבה שאנחנו רוקדים. הגרש"ז הוסיף עוד, שהריקודים שאסרו חז"ל הם ריקודים של ממש, שם יש חשש של מתקן כלי שיר, אבל בריקודים שלנו, שבסך הכל האחד תופס בידי של השני, והשנים 'הולכים' ובשעת ההליכה מרימים מעט את הרגלים, ריקוד כזה אינו ריקוד...

שמעתי על משפחה המחזיקה בזוג נעליים קרועות ובלויות, כדי להיזכר תמיד באהבת התורה של מי שנעל את הנעליים הללו, ולהתחזק מכך באהבת התורה שלנו.

הנעליים הקרועות מוחזקות בבית משפחת הגאון רבי מלכיאל קוטלר ראש ישיבת לייקווד, שהועברו אליו בירושה מאביו הגאון רבי שניאור קוטלר זצ"ל, שקיבלן מאביו מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל שקיבלן מחמיו מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל.

סיפורן של הנעליים החל במלחמה העולמית הראשונה, בעת שההפצצות על ערי אירופה היו בשיאן, ומאימת הסכנה נטשו רבים מבני הישיבות את בתי המדרשות וחזרו לבית הוריהם.

בחור אחד שלמד בישיבתו של ר' איסר זלמן, ארז אף הוא את חבילותיו והלך אף הוא לביתו. למה 'הלך', ולא נסע? - משום שלא היה לו כסף לנסוע.

למעלה משבוע היטלטל הבחור בדרכים, כשמידי פעם נאלץ להסתתר ולתפוס מחסה בגלל ההתקפות עד שהגיע לביתו.

הוא דופק בדלת, והנה אמו ניצבת בפתח. "מה לך בני, כי חזרת הבית?" - שואלת האם המסורה, המודאגת. "מה, לא שמעת אמא, על המלחמה שפרצה בעולם, ועל ההפצצות החזקות?" - תמה הבחור. "שמעתי גם שמעתי בני; אבל דווקא משום כך אני סבורה שמקומך בימים אלו הוא בהיכל הישיבה, ולא כאן בבית", השיבה האם הצדקנית. הבחור שומע את הדברים, וכמי שמעולם לא המרה את פי הוריו, לוקח את חבילותיו, ופונה אל הדרך הארוכה ממנה הגיע, בחזרה להיכל הישיבה. כיון, שהיה עדיין עייף מהדרך הראשונה, התארכה לו עכשיו הדרך, ובמשך כמעט-שבועיים לא פסק מללכת, עד שהגיע לישיבה, אל ר' איסר זלמן, הנעליים, שכבר היו קרועות לפני שעזב את הישיבה, נקרעו עתה לגמרי. ראש הישיבה שידע שהבחור הלך לביתו, התפלל על שובו, ומשמע את דברי אמו של הבחור, חיבקו באהבה ובשמחה, כבן יקר, בידעו שלגדולות נוצר. אבל לפני שהתיישב הנער בחזרה על ספסל לימודיו בישיבה, אמר לו ר' איסר זלמן: "רואה אני שנעליך קרועות ובלויות הן, ואינך

יכול כבר להמשיך להשתמש בהן. בוא ונעשה חליפין, אני אתן לך נעליים חדשות, ואתה תתן לי במקומן את נעליך הקרועות. הבחור הסכים, וה'עסקה' יצאה אל הפועל. ר' איסר זלמן שמר על הנעליים הללו, והחזיקן בביתו. ידוע ידע אותו גאון שנעליים אלו ספגו בתוכן הרבה אהבת תורה אמיתית. נעליים של בן תורה שחזר לביתו בצל ההפגזות הקשות, וחזר להיכל הישיבה בציוויה של אמו הצדקנית. הגרא"ז הוריש את הנעליים הללו לחתנו הגאון רבי אהרן קוטלר, שהורישן אחר כך לבניו אחריו. מה שנתר לספר הוא, מי היה הבחור ההוא? - מרן ראש ישיבת פוניב'ז, הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל!

חז"ל (תענית כב ע"ב) דרשו על הפסוק: "ביום חתונתו - זה מתן תורה".

לפנינו מעשה ביהודי שחיתן את בנו, וביום החתונה כאשר הכניס את בנו לחופה, זכה גם לקבל את התורה ביתר שאת וביתר אהבה. היהודי הנ"ל, אבי החתן, לא רצה בשום אופן להפסיד את שיעור הדף היומי שהוא משתתף בו בקביעות, ומגיעים אליו עשרות לומדים, גם בלילה שבו מתקיימת החתונה.

האם אפשר להעלות על הדעת מציאות שכזו שהאדם לא יפסיד את השיעור גם ביום חתונת בנו?! הרי לכאורה מדובר ממש במשימה בלתי אפשרית לחלוטין!

כל זאת אם לא רוצים. כאשר הלומד רוצה ורוצה להשתתף בשיעור גם ביום החתונה, הוא יצליח בכך. כל כך גדלה אהבתו של אותו אבא לתורה, עד שגמר אומר לא לבטל ולא להפסיד את השיעור גם ביום החתונה.

אחד הדברים המייחדים את השיעור ההוא שעליו אנו מדברים, שהוא אינו מתקיים בבית כנסת אלא הלומדים מתכנסים כל יום בביתו של אחד המשתתפים, פעם אצל זה ופעם אצל זה, וכך סופגים בני הבית את אהבת התורה ואת חשקת הלימוד.

האב הנכבד העלה רעיון מופלא, ולכאורה גם פשוט. הרי כל לומדי השיעור מתכוננים להגיע לשמחה שלי, נו אז מה הבעיה: נקיים את השיעור באולם השמחות...

ובמילים אחרות: הכל ימשיך להתקיים כרגיל, התזמורת על כל נגניה תמשיך לנגן, ולומדי השיעור ימשיכו גם הם לפרוט על מיתרי הכינור, כינורה של תורה...

ההבדל היחיד יהיה שבעוד שבכל יום המתקיים השיעור אצל אחד הלומדים, הפעם הוא יתקיים מיד לאחר החופה - באולם השמחות...

יותר נכון, לא באולם עצמו, אלא בחדר צדדי שהוקצה במיוחד למטרה זו.

הרי פרק הזמן ההוא שלאחר החופה הוא 'זמן ריק', הנמשך כשלושת רבעי שעה, שבמהלכו תופסים המוזמנים את מקומותיהם, התזמורת מנגנת שירי רקע והמחותנים לא עסוקים

אז מי יודע מה...

הם מקבלים את אורחיהם, מזמינים אותם לשבת, אולי גם הם עצמם נוטלים ידיים וטועמים משהו, אבל לא יקרא שום דבר אם 'העיסוקים החשובים' הללו ידחו בזמן מה, עד לצאתם של החתן והכלה מחד היחוד.

האיש אמר ועשה. ההמונים שהגיעו לחתונה בזמן שבין החופה לצאתם של החתן והכלה, חיפשו לשווא את אבי החתן. הוא לא היה באולם. מי שבכל זאת היה מתאמץ לחפשו, היה מוצא אותו בבגדי השיראין החגיגיים שלו, מוקף בעשרות לומדי השיעור, שהידיעה על קיום השיעור הגיעה לאוזניהם, ולכן השתדלו להגיע כבר לזמן החופה ומיד לאחריה התיישבו ללמוד.

היה מי שדאג להביא את הגמרות, גם מגיד השיעור הקבוע הגיע, והכל התנהל כסדרו. לא יאמן.

משתתפי השיעור סיפרו לנו שאבי החתן היה כל כך מרוכז בלימוד, שהשאלות ששאל הפעם היו הרבה יותר ענייניות ומחוכמות מכל שיעור אחר. ובלשונונו, זה נקרא סיעתא דשמיא. אכן כן; יהודי שאינו מוותר על שיעורו הקבוע בסיטואציה שכזו, זוכה לסייעתא דשמיא מופלגת ומבין את השיעור הרבה יותר טוב!

ביום חתונתו וביום שמחת לבו

גם משמשו הוותיק של כ"ק האדמו"ר מגור, בעל האמרי אמת' זצ"ל, ששימשו בנאמנות ובמסירות במשך תקופה ארוכה, התפלא לשמוע את הבקשה של הרבי. "צא וחפש לי עתה חתן- וכלה הנישאים זה לזו; אני רוצה לבוא ולשמחם..."

הרבי לא נתן טעם לבקשתו זו, ואמר למשמשו שאם הוא יודע על חתונה הקשורה לבית גור - עדיף, אך גם אם לא יצליח למצוא חתונה שכזו, הוא מעוניין - מסיבה השמורה עמו - לבוא ולשמח עכשיו חתן וכלה.

המשמש יצא ומצא חתונה שאינה קשורה לגור, והרבי חגר על-אתר את אבנטו לבש את מעילו ויצא לאולם השמחה.

למותר לציין את ההתרגשות הגדולה שהיתה באולם למראה דמותו של כ"ק הרבי זצ"ל, שהחל לרקוד ולפזז בכל עוז, עם כל עוצם קדושתו ופרישותו, חסידותו וגאונותו.

לאחר כמה דקות עזב הרבי את האולם, ועכשיו הגיע תורם של החסידים לברר מה הסיבה למסיבה, ולשמחה מה זו עושה, ועל מה ולמה הטריח האיש על העדה את עצמו לחתונה.

השיבים הרבי: הייתי שקוע בסוגיה קשה בש"ס, והרבה טרחות טרחתי והרבה יגיעות יגעתי להבין את עומק הדברים, ולא עלתה בידי... ואז נזכרתי בדברי הגמרא האומרת שכל המשמח חתן וכלה זוכה לתורה, והחלטתי לקיים את דברי הגמרא הזו כפשוטם, וללכת לשמח חתן וכלה, ואז לזכות לתורה.

מוסר-השכל נורא יש ללמוד ממעשה זה של מרנא ורבנא, גאון וחסיד, ואכמ"ל

(קטעים מלוקטים מתוך 'הגדה של פסח' חשוקי חמד)

כשחזר רבי אליהו ראטה זצ"ל וחבילת המעות בידו, נדהם והופתע לשמע בקשתו המוזרה של האדמו"ר הקדוש רבי שלמה מזוועהיל זיע"א "לך נא לביתו של אותו יהודי שביזה אותי היום במקווה ותן לו במתנה את מלוא הסכום שהשגת עתה!". רבי אליהו עמד נדהם ומשתומם כולו, ושאל ברוב פליאה: "היכן הוא הגבול של שבירת המידות?! אטו משום שביזה וכעס על הרבי, מגיע לו על כך מענק נכבד שכזה!?"

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א על ענווה ושפלות

שהכיר וידע את טיבו של רבי שלומק'ה נענה על אתר והוציא את מלוא הסכום להלוואה.

כשחזר רבי אליהו וחבילת המעות בידו, נדהם והופתע לשמע בקשת המוזרה של הרבי: "לך נא לביתו של אותו יהודי שביזה אותי היום במקווה ותן לו במתנה את מלוא הסכום שהשגת עתה!" ביקש-פסק הרבי.

רבי אליהו עמד נדהם ומשתומם כולו, אינו מאמין למשמע אוזניו, ושאל ברוב פליאה: "היכן הוא הגבול של שבירת המידות?! אטו משום שביזה וכעס על הרבי, מגיע לו על כך מענק נכבד שכזה!?"

הלא אין לרבי אפילו ממה להחזיר את ההלוואה!"

ענה לו הרבי בחיוך "צריך אתה להבין! כאשר יהודי בא למקווה בערב שבת ומתנהג בצורה שכזאת, ושופך קיתונות של כעס ומרירות כנראה אין לו עדיין צרכי השבת... אילו היו מכוונים לפניו כל צרכי שבת, סדורים וערוכים על מכונם, לא היה מתנהג כך..."

עמוד והתבונן, עד היכן מגעת מידת שפלותו וכמה ירד ונכנס לעומק נבכי נפש איש ישראל, להבין מה חסר לו, ולא עלה כלל על דעתו להיפגע ממנו אישית.

"וַיְדַבֵּר ה' מִשָּׁה בְּמִדְבַּר סִינַי וְגו'" (במדבר א', א')

במדבר רבה (א, ז): "כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר - הפקר, אינו יכול לקנות את החכמה והתורה, לכך נאמר: במדבר - סיני", עד כאן.

סיפר לי הרב הצדיק רבי אליהו ראטה זצ"ל, משמשו ותלמידו הנאמן של האדמו"ר הקדוש רבי שלמה מזוועהיל זיע"א, כמה וכמה עובדות על גודל ענוותנותו ושפלותו של רבו הקדוש, שהיה משים עצמו כהפקר וכמדבר בפני כל נברא ממש, והיה בטל ומבוטל בעיני עצמו, כאין ואפס הגמור, לא יאמן כי יסופר!!! פעם אחת בערב שבת קודש ליווהו אל המקווה. הרבי מצא לו איזושהי פינה צנועה להניח את כליו, והנה נכנס אדם אחד שהיה כעוס ועצבני, מריר ורוטן, וכולו מלא טענות ותלונות. כשהבחין ברבי הקדוש החליט להוציא את כל כעסו ומרירותו דווקא כנגדו. הוא החל לצעוק עליו ללא שום בוש על כל מיני עוולות שלא היה לו קשר אליהן כלל. הרבי מצידו שתק והבליג, כמובן, ולא ענה לאיש מאומה.

כראותו שאין צעקותיו עושות שום רושם על הרבי, הגביר את קולו עוד ועוד לצעקות רמות מאד, רטן כנגדו דברים חמורים בתרעומת קשה וזעק עליו מרות זמן ארוך ברצף וללא הפסקה. הוא ביזה את הרבי עד מאוד, לגלג עליו והדביק לו כל מיני כינויי גנאי לאזניהם ולעיניהם של כל הנוכחים והלבין פניו ברבים.

הרבי מצידו שתק ברוב שפלותו ולא ענה מילה ואף לא חצי מילה. עד כדי כך השים עצמו הפקר כמדבר, שהיה נראה לפי התנהלותו וחוסר התייחסותו להרפות ולגידופים המוטחים כנגדו בצרורות, כאילו לא אליו מכוונים הדברים כלל, והוא לא חש ולא הרגיש שום עלבון אישי כלל!

בדרכו לשוב לביתו מן המקווה ביקש מרבי אליהו שיאיל בטובו לגשת לביתו של יהודי פלוני, שהיה אדם אמיד ובעל יכולת, ויבקש ממנו הלוואה של סכום כסף נכבד, הואיל וזקוק הוא בדחיפות למעות עוד בטרם תכנס שבת מלכתא.

כחץ מקשת רץ רבי אליהו למלא פקודת רבו ומשאלתו. אותו אדם,

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום...

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

רבינו היה בחולשה גדולה ולא יכול היה לשאת דרשה לכבודה של תורה, אולם נעתר לומר מילים בודדות: "מה הם המילים הכי יפות שיש בעולם: "הדרן עלך ש"ס בבלי". מילים אלו שיצאו מפיו של רבינו סמל אהבת התורה בדור, הביאו להתרגשות רבה בקרב הנוכחים, עד שעל מילים אלו הולחן אח"כ שיר מיוחד

שלהבת אהבת התורה של הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל

חזו חזו בני חביבי

אהבת תורה עצומה בערה בליבו של רבינו. הוא לא עסק בתורה והרבצתה רק כמצווה ועושה חובתו, אלא בשמחה ואהבת עולם, כמי שמכיר בחוש שהתורה היא עצם החיים ובלעדיה אין חיים. כשהיה רבינו מדבר על אהבת תורה, ניכר היה שהדברים יוצאים מעומק ליבו. כמה פעמים כשהגיעו אליו תשב"ר להיבחן, היה מקדים ומדבר איתם על מתיקות לימוד התורה. הכנות והפשטות שבהם נאמרו הדברים, השפיעו עליהם עמוקות. בפרט כששמעו קודם לכן ממחנכיהם עד כמה הדברים מאפיינים את דמותו. פעם נערך באחד ה"חדרים" מבצע גדול של שינון וחזרה, רבינו נעתר לבוא לעודד את צעירי הצאן ולומר בפניהם דברי חיזוק קצרים. הוא פנה אליהם בשאלה:

מה הדבר הכי מתוק בעולם? והשיב בעצמו: "לא שוקולד ולא גלידה. התורה הקדושה היא הדבר הכי מתוק בעולם". והוסיף דברי ברכה קצרים. הדברים הדהדו בראשי הילדים ונעשו לסיסמא באותו תלמוד תורה, עוד היום יודע כל ילד זה לדקלם מילים אלו.

פעם במסיבת סיום מסכת שערך בחור בישיבה בביתו, אמר רבינו שהתמונה היפה ביותר שהוא יכול לצייר לעצמו, היא שכל בן תורה שיושב ולומד והמילים האהובות עליו הם: "הדרן עלך תלמוד בבלי". דברים אלו אמר רבינו גם כשנתבקש, לשאת דברים במעמד סיום הש"ס הגדול שנערך בירושלים, רבינו היה בחולשה גדולה ולא יכול היה לשאת דרשה לכבודה של תורה, אולם נעתר לומר מילים בודדות: "מה הם המילים הכי יפות שיש בעולם: "הדרן עלך ש"ס בבלי". מילים אלו שיצאו מפיו של רבינו סמל אהבת התורה בדור, הביאו להתרגשות רבה בקרב הנוכחים, עד שעל מילים אלו הולחן אח"כ שיר מיוחד.

כשהיה בחור בר מצוה בא להתברך מפיו היה רבינו שואל אותו: "אתה יודע שהתורה מתוקה?", הוא לא המתין לתשובה וענה בעצמו: "סי איז דאך זיס" (זה הלא "מתוק"). כשביקשו ממנו ברכה היה רגיל לברך: "שתהיה לך מתיקות בלימוד התורה". אחד מגדולי המשגיחים נפגש איתו וביקש ברכה לבנו, ורבינו בירכו בנוסח זה שהיה רגיל על לשונו. שאל הבן את אביו, מהי כוונת רבינו בברכו.

אמר לו האב בשאלה: "שוקולד אתה אוהב? ראש הישיבה בירך אותך שללימודך יהיה טעם כמו דבר טעים", ומיד ביקש גם הוא ברכה כזו מרבינו.

כמה פעמים כשהיה מדבר על מושגי אהבת התורה, נראה היה לשומעים איך נפשו יצאה בדברו כשהיה אומר: "תורה איז דאך אזוי זיס", (התורה הלא כל כך מתוקה). סיפר הג"ר אשר אריאלי שליט"א שבערוב ימיו של רבינו התקיימה הכנסת ספר תורה שיצאה מביתו של רבינו. רבינו היה אמור לשאת דברים, אך מרוב חולשתו באותו יום לא יכול היה לדבר. אך פטור בלא כלום אי אפשר, הוא לקח לידי את מעיל הס"ת החדש, עליו היו רקומות המילים: "מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתך, והצביע באצבעו על כל מילה ומילה בפוסק, היה זה מעמד מרומם שכן בני הישיבה, תלמידי רבינו ידעו היטב, שזו היתה באמת מהותו ותמצית חייו.

"יוצאים לחופה!"

ביום חופת בתו ישברבינו ולמד עם החברותא כרגיל בסלון ביתו. בשעות אחר הצהריים המקודמות הגיע צלם לצלם את הכלה ובני המשפחה בבית. מטבע הדברים, החדר שבו בחר הצלם לצלם, היה הסלון, ולכן עזב רבינו עם החברותא את הסלון, נכנס למטבח הבית, נעל אחיו את הדלת והמשיך בתלמודו, תוך שהוא מותיר בחוץ את הרעש וההמולה שמתלווים לשעות אלו. רק כאשר גמרו את כל הסידורים ועמדו לצאת לחופה, דפקו בחדרו ואמרו לו: "יוצאים לחופה".

גם בימי ערב שבת וחג בערבי ומוצאי שבתות וחגים כשהמולה בבית היתה רבה מרעש האורחים והצאצאים שיחיו, לא שת ליבו לנעשה סביב, אלא ישב בתוך ההמולה ולמד. כך היה גם בימים שבין יום הכיפורים לסוכות, כשהיו מביאים לפניו סטים של ארבעת המינים בני המשפחה, נדיבים ומקורבים שיחווה את דעתו עליהם. מחמת חביבות המצוה היה נהנה מאוד לעשות זאת. אך מיד לאחר שסיים, שב מיד לתלמודו עם החברותא, למרות שההמולה בחדר היתה רבה.

"איך אפשר לישון?"

הרה"ג רבי יהודה אליהו זכה לתלמוד במשך כמה שנים עם רבינו בסדר שלישי. שנה אחת לפני חג השבועות, ביקש ממנו רבינו, שיבוא לתלמוד איתו בליל שבועות וגם למחרת במוצאי יו"ט. בליל שבועות למד עם רבינו, אולם במוצאי החג כאשר דפק בבית רבינו, התפללה הרבנית ולא הבינה את כוונת בואו. הוא סיפר לה שרבינו ביקש שיבוא גם הלילה לתלמוד. אולם היא התפללה, שכן בערב שבועות במשך כל היום לא הלך רבינו לישון, באומרו: "איך אפשר לישון בערב מתן תורתנו". בליל שבועות עצמו למד כמנהג ישראל כל הלילה ולא ישן מאומה. במהלך יו"ט עצמו גם כן לא הלך לישון, באומרו: "איך שייך לישון ביום הגדול של קבלת התורה, לפחות עכשיו במוצאי יום טוב, סברה הרבנית שילך לישון, אך כיון שהחברותא הגיעה לישב לתלמוד, אולם כעבור כמה דקות נרדם. בשנה אחרת בחג השבועות, הגיע רבינו למנחה גדולה בישיבה ולאחר מכן אמר למלווהו שילך, שכן הוא מעוניין להישאר לתלמוד. כעבור כמה שעות הבחינו כמה בחורים שהוא חלש ומותש באופן יוצא דופן, ושאלו אם יקחוהו הביתה, כי מלווה ולא הי נוכח, ולא הסכים באומרו בחייו: "אני מפחד ללכת, ראוי היה שיכעסו עלי" (כנראה על כך שאחרי ליל שבועות שלם שהיה ער, נשאר בישיבה למרות חולשתו הרבה). רק לפנות ערב הסכים שיקחו אותו ואכן היה חלש מאוד, עד שלא יכול היה לזוז לבדו. כשהגיעו לבית, סימן בידו להמתין. כמה דקות, לאחר מכן החווה בידו לאות תודה ופרידה, אזר כוחות עצומים ועלה בעצמו. כנראה שלא לצער את בני ביתו, עד כמה הוא חלש.

ימי שישי

מאז החל למסור את שיעורי הדין, היה מקדיש את ימי שישי להכנת שיעורי הדין של כל ימות השבוע הקרוב. לימים סיפר לחברי הנהלת ארגון "דרשו", שבאו לביתו לבשר לו על תכנית של ניצול ימי שישי - שבת, שהסיבה שבחר דווקא את יום השישי להכנת השיעורים, היתה מתוך מטרה לנצל את קדושת השבת, כידוע מספרי הקדמונים שיום שישי נקרא "ערב שבת", כי ביום זה מעורבת קדושת השבת, וכבר מתנוצצת הנשמה היתרה ולכן חידושו יוצאים יותר "לאמיתתה של תורה".

במהלך ימי שישי שבת היה לומד עם חברותות ובעצמו את חמש הדפים שילמדו במהלך השבוע הקרוב. תחילה בפשט יסודי של הגמרא, לאחר מכן היה לומד את הראשונים על הדין. החברותא

מספר שהרגשתו היתה עילאית ומרוממת, כל כמה דקות פתחו עוד 'ראשון' עד שבמשך היום נערמו על השולחן עשרות רבות של ספרים! בשעה האחרונה לפני שבת, היה רבינו מסכם בבהירות את כל הדפים שלמדו, עם תמצית כל המפרשים.

אחת החברותות שלמד עם רבינו בסדר יום שישי, היה הרה"ג רבי אברהם גבאי. קרוב לחמש שנים למד עם רבינו בסדר שהתחיל בשמונה בבוקר והסתיים בארבע אחה"צ. הם למדו בשעות אלו גם בימי החורף שבהם כניסת השבת מקודמת מאד. שמונה שעות רצופות היו לומדים את חמשת הדפים שאמורים להספיק בשיעור בימי השבוע הקרוב. מאי משמע רציפות? בזמן הלימוד היו מנותקים מעולם ומלואו. נדיר מאד היה לשמוע ממנו מילה או חצי מילה שלא מענין הלימוד. הוא כמעט ולא שוחח עם שום אדם, אפילו לא בטלפון

בתקופה אחרת למד בימי שישי עם הרה"ג רבי מנחם זרצקי. באותה תקופה היה רבינו פותח את סדר יומו בארוחת בוקר בבית הוריו, ולאחר מכן היה לומד עם רבי מנחם שעות ארוכות ללא הפסקה ברציפות, מלבד שתיה וטעימת מטעמי השבת שהרבנית היתה מכניסה לחדר. הם למדו עד השעות המאוחרות עד שהרבנית היתה נכנסת ומעוררת שאם ר' מנחם לא יצא מיד, הוא עלול להפסיד את האוטובוס האחרון.

בסדרים אלו לא תם סדר יום השישי. בליל שבת לאחר הסעודה היה לומד עם חברותא בביהמ"ד ויז'ניץ ברח' נחמיה שם היו לומדים כמה שעות לאחר מכן חזר לביתו שם היה ממשיך לתלמוד לאור לוקס, כשתבדלחט"א הרבנית עומדת לידו כ"שומר" כדי שיוכל לתלמוד כמה שעות נוספות.

התמדתו המופלגת לא פגמה כלל באווירת השבת הנעימה בבית. תמיד היו בבית אורחים ושולחן שבת התנהל באווירה מרוממת. הג"ר אליעזר סילבר שליט"א, ראש ישיבת דרך חכמה, שמשפחתו מיוודת בלב ונפש עם משפחת הורי רבינו, מימי שכנותם במדינת שיקאגו, מספר שבבחרותו היה לעיתים מתארח בסעודות שבת אצל רבינו. האווירה בשולחן שבת היתה נינוחה, ובכל זאת הוא היה יוצא משם תמיד עם מחייב להתמדה וניצול הזמן. רבינו היה שר זמירות שבת, אומר דברי תורה, משוחח שיחה נעימה עם הילדים, אולם לא האריך מיד, ומיד כשגמר פנה לסדרי לימודיו ולמד שעות ארוכות בשקידה.

בשבת בצהרים הלך לנוח מעט, וידע תמיד לאמוד את כוחותיו לכמה שנה הוא זקוק. בהגיע הזמן היה קם בזריזות וחוזר לתלמודו. למרבה הפלא גם בשנות מחלתו חולשתו העצומה, היה קוצב לעצמו בדיוק כמה הוא זקוק למנוחתו, ובהגיע הזמן המדויק היה מתגבר כארי ומתיישב לתלמוד עד מנחה. במוצאי שבת שוב הגיע החברותא ושוב למדו עד שעה מאוחרת.

בכל הסדרים היה חוזר שוב ושוב על חמשת דפי השבוע עם יסודות הראשונים שליבן ביום שישי, לאחר חזרות כה רבות, לא פלא היה שבשיעורים היה מסדר את כל השיטות בבהירות מופלאה.

(מתוך בכל נפשך)

מדי דברי בו מחובתי להודות ולהלל לקב"ה על הנס שאירע עמדי באותה נסיעה האמורה ל'פורטו ריקו' היה זו בחשכת הלילה, שמעתי קול שעטת סוסים אדירה, קול פרסאות חזק כצבא מלחמה מימי קדם, אני מסובב פני ורואה מולי ולצידי חבורת סוסי פרא דיירי המדבר שועטים לעבר הלא נודע, רומסים כל הנמצא בדרכם, והנה הם כפסע ממני... ה"י

גאב"ד חרדים הרה"צ אשר אנשיל כ"ץ שליט"א - יהודי הולך למקום בו מוליכים אותו מן שמיא

"בן חנו לדגליהם וכן נסעו" (במדבר ב', ל"ד)

המדרש (ויקרא רבה לה א) .. הדא היא דכתיב (תהלים קי"ט נט) 'חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך' אמר דוד רבש"ע בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ה"ד ואשיבה רגלי אל עדותיך.

סיפור מופלא סיפר לי ש"ב האדמו"ר מבאסטאן ביתר שליט"א שבדידה הוי עובדה. לפני כשלושים שנה בראשית שנות התש"ן סובבה ההשגחה העליונה והוא נקלע לעיר תל אביב. וכידוע ההליכה ברחובות תל אביב אינה נוחה ליהודי ירא שמים, ולכן הדבר היסב לו עגמת נפש. והנה הוא עובר בסמוך ל'תחנה מרכזית', לפתע ניגש אליו פקיד אחד מפקידי המקום וכשהוא מלא שמחה עצר אותו ואמר לו, כמה טוב שבאת הנה, בדיוק עכשיו נוצר לנו וויכוח, ואתה תוכל להכריע. העובדים התווכחו ב'ריתחא דאוריתא' האם מותר לכהן להינשא עם גרושה... האדמו"ר השיב כמובן בשלילה וציטט להם את הפסוק המפורש, בפר' אמור 'אשה גרושה מאישה לא יקחו כי קדוש הוא לאלוקיו', הנוכחים שמחו בהתרת הספיקות, ובוזה הציל כרם ישראל מנישואי איסור ר"ל... עתה הובנה לו דרכי ההשגחה טעם ביאתו הנה, בכדי להציל נפשות מבית ישראל.

גם אני הקטן, ראיתי בעיניי ההשגחה בעניין זה, וכך היה מעשה: לצורך מסעיי הגעתי למדינת 'פורטו ריקו' אשר במזרח אמריקה, היה זה בחודש אדר. משנודע הדבר לקומץ היהודים תושבי המקום ביקשוני למסור בפניהם שיחת חיזוק והדרכה לקראת מצוות ימי הפורים והלכותיה.

השיחה עברה בטוב ובנעימים, הצימאון של אותם יהודים נידחים הוא כאיל העורג אל אפיקי מים - השקיקה והצימאון לא ניתן לתאר. משסיימתי שיחתי סברתי לתומי כי בכך תמה שליחותי, אך טעיתי. בדרכי חזרה מחמת טלטולי הדרכים הפסדתי את טיסתי ונאלצתי להמתין בבית הנתיבות לטיסה הבאה, ואז, ניגש אלי מאן דהו ובנימוס מלא הערכה מבקש את רשות הדיבור, נענית לו בחיוב והוא החל לגולל ולומר כי הנה הוא נמצא כאן כבר שעות מספר יען הפסיד גם הוא את טיסתו למחוז חפצו, אך עתה שש ושמוח כי הפסיד טיסתו

ולו רק בכדי למצוא איש יהודי... מתברר: איש זה יהודי הוא, אך מעבר ליהדותו אינו יודע מאומה, אט אט החל חפץ ד' לבעור בקרבנו אך בבורותו ר"ל החל ללכת מדי שבת בשבתו למה שחשב שביהכ"נ יהודי הוא, אך עד הנה לא ידע כי מדובר בבית תיפלה רפורמי ר"ל בו מתפללים תוך כדי חילול שבת ורמיסת הדת. העמדתי אותו על טעותו, חיזקתיו ועודדתי אותו בדברי אמונה והדרכה, ובסופו של דבר, כהיום הריוו מחשובי האברכים בקהילה היהודית דשם. עתה ידעתי סיבת איחור טיסתי, ואת סיבת איחור טיסתו.

וחסדי ד' עולם אשירה. מדי דברי בו מחובתי להודות ולהלל לקוב"ה על הנס שאירע עמדי באותה נסיעה האמורה ל'פורטו ריקו': כנס החיזוק האמור, התקיים אי שם מעבר למדבר שממה ובדרך נסיעתי לשם, והיה זו בחשכת הלילה, שמעתי קול שעטת סוסים אדירה, קול פרסאות חזק כצבא מלחמה מימי קדם, אני מסובב פני 'והנה מצרים נוסע אחריהם' אני רואה מולי ולצידי חבורת סוסי פרא דיירי המדבר שועטים לעבר הלא נודע, רומסים כל הנמצא בדרכם, והנה הם כפסע ממני... ה"י. באותה שעה קוים בי הפסוק 'שומר מצווה לא ידע דבר רע' וכפסק חז"ל שלוחי מצוה אינן ניזוקין, בריך רחמנא שעשה לי נס במקום הזה.

וממעשים אלו נלמד מוסר השכל, לכל אורך חיי האדם, לדעת שהכל מושגח בהשגחה פרטית. פעמים רבות קורה שהאדם מחשב

ניגש אלי מאן דהו ובנימוס מלא
הערכה מבקש את רשות הדיבור,
נענית לו בחיוב והוא החל לגולל
ולומר כי הנה הוא נמצא כאן כבר
שעות מספר יען הפסיד גם הוא
את טיסתו למחוז חפצו, אך עתה
שש ושמה כי הפסיד טיסתו

שרגלי מוליכות אותי לביהמ"ד להורות שם הלכה או דברי חיזוק,
דווקא במקום הנידח ההוא, ואשר לכן סיבב המסבב כל הסיבות
שילך למקום פלוני דייקא. היא ואין בילתה!
יהודי אף פעם לא הולך להיכן שהוא רוצה, כי אם למקום בו מוליכים
אותו מן שמיא.
יהודי אף פעם לא הולך לבד, אלא 'כי מלאכיו יצווה לך לשמרך בכל
דרכיך'.

דרכיו ללכת למחוז חפצו, אך רצון הבורא מביאו למקום אחר ממה
שחשב והתכוון, אם מאונס אם מרצון. עמקו מחשבותינו מלדעת
ולהבין את השליחות שהוטלה עלינו במקום זה, אך ללא ספק שלא
הגיע לשם בטעות, ר"ל, אין שום מקרה בעולם כלל, לכל דבר יש
תכלית וסיבה, מעבר לנראה לעיני בשר. אין אדם תועה כלל, הכל
מושגה בהשגחה פרטית.

זהו מאמר המשנה (אבות ד ג) שאין לך אדם שאין לו שעה ואין לך
דבר שאין לו מקום, אלא כל מקום ושעה מכוון בדיוק רב הדק היטב
בהשגחה פרטית לכל מקום, אדם וזמן.

נעים זמירות ישראל אומר בתהילים (לז כג) 'מה' מצעדי גבר כוננו
ודרכו יחפץ' ומסביר הבעש"ט הקדוש (מובא במאור עינים פר'
ויקהל ד"ה וזהו שאמר) 'מה' מצעדי גבר כוננו', כל צעדיו של אדם
שמוליך אותו ה' למקום ההוא עבור הצטרכויותיו שיש לו שם, אין
ההצטרכות העיקר, כי אם הסיבה שיגרום לאדם לחפוף ללכת
למקום ההוא, אך הסיבה האמתית הוא 'ודרכו יחפץ' שחפץ ה' את
דרכיו של האדם במקום ההוא בכדי לתקן שם את עצמו או את
מקומו. וכדאמרי אינשי 'א מענטש טראכט און גאט לאכט'.

ובעניין זה ידוע מה שסח הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא
זי"ע ואמר: "יתכן שאדם נוסע לעיר לעמבערג לצורך עסקיו, וסבור
הוא שעסקיו הם העיקר, אך אינו מודע כלל שהשי"ת סיבב את כל
נסיעתו ללעמבערג בכדי שיברך יהודי במקום ההוא ברכת 'שהכל
נהיה בדברו' על כוס מים" (נר ישראל ב, אות קנה).

זהו הפשט כאן בדברי מדרש, דוד המלך אומר לנו: לפעמים חושב
לו יהודי שלמקום פלוני הוא הולך, או למדינה אלמונית, ואינו יודע

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

"לאחר הטבילה במקווה התפללתי תפילת מנחה ראשונה כיהודי, והתפילה הזו לא היתה דומה לאף תפילה שקדמה לה. אך מעניין, שיום לאחר שהצטרפתי לכרם בית ישראל, פתאום למחרת התחלתי להרגיש שעלי להילחם עם יצרי בכדי להתפלל בהתלהבות. אם קודם לכן לא הבנתי כיצד ניתן לקיים מצוות בצורה של 'מלומדה', הרי שכאשר זכיתי לקבל גם את היצר הרע, התחלתי גם להבין..."

הוא גדל בבית שבו עבדו עבודה זרה, פשוטו כמשמעו.
היום הוא זוכה לחבוש את ספסלי בית המדרש

יצחק שמואל שפירא

עטור הזקן והפיאות, נולד בכלל עם השם 'אדיטיה'. "המשמעות של השם הזה, שהוא שם הודי", הוא מסביר, "הוא בן בכור. אך פרט לכך היו לי שמות נוספים. אבי, שאהד מאד את האיטלקים, קרא לי בשם איטלקי: לורנסו, ואילו בני המשפחה קראו לי בשם נוסף: זהם". הוא נולד בשכונת ווילרייק שבאנטוורפן הבלגית, למשפחה אמידה שהגיעה מהודו לבלגיה, יחד עם הודים רבים ונוספים שהתיישבו בבלגיה, כשהם כובשים בין היתר את בורסת ההילומים ודוחקים את אט את רגליהם של הסוחרים היהודים. "סבי היה אדם אמיד מאד, שברשותו היה בית חולים מתקדם בהודו. ה'דלאי למה' למשל, נוהג להגיע לבית החולים הזה שם הוא עובר את הבדיקות הרפואיות הקובעות. בהמשך, עבר סבי לבלגיה, כאשר הוא היה ממייסדי תעשיית ההילומים ההודית באנטוורפן, ואכן, בהמשך הכרתי יהודים רבים שהכירו את סבי כתוצאה מהמסחר ביהלומים". ההורים עצמם השתייכו לזרם הג'ין. "זו דת שיש לה בעולם 'רק' ארבעה מיליון מאמינים. עם זאת, ההורים כבר היו חילוניים יחסית. הם פחות דבקו בדת וניסו להשתלב בתרבות המערבית. אך הסבתא, לעומת זאת, היתה אדוקה מאד בדתה. היא עד היום עובדת אלילים במובן הפשוט של המילה".

מאת: ישראל הרשקוביץ

במבט ראשון, קשה להאמין שהאברך היושב לפנינו, הכיר אי פעם עולם אחר. דמותו מזכירה דמות חסידי שורשית, אך אין זו רק הדמות, הפנים מלאות החן, הפיאות הארוכות והלבוש החסידי. די בכמה מילים שתשמעו ממנו, בכדי להחליט שאולי מה ששמעתם עליו אינו נכון. כנראה טעות בזיהוי.

אבל זו לא טעות. איש שיחננו, יצחק שמואל שפירא בן ה-27, משוחח עמנו אמנם כחסידי מלידה, כשלא מדובר רק במבטא ובעגה חסידית. הוא משחיל בדבריו וערטער'ס חסידיים, מוצא מיד את ההקשרים המשפחתיים שבין בני שיחו לקרובים ולמכרים אחרים, ומזכיר תוך כדי שיחה שיום היא"צ של אחד הסבים יחול בעוד יומיים. הוא חי את העולם החרדי-חסידי, כשנראה שרגליו נטועות בעולם הזה מימים ימימה.

מסיבה זו, קשה כל כך להאמין שמי שאנו מכירים כיצחק שמואל, נולד בכלל למשפחה הרחוקה מרחק של עולמות מחייה של משפחה יהודית. הוריו הם גויים הודים, סבתו עובדת אלילים, והוא עצמו פילס את דרכו ליהדות בכוחות עצמו ("לא בעצמי", הוא מתקן מיד, "הקב"ה מלקט את נשמות הגרים אחת לאחת"), כשהוא זוכה להשלים את תהליך הגיור רק לפני כמה שנים. "ומאז", כפי שהוא מגדיר, "אני מנסה לברך בכל יום 'שלא עשני גוי' כפי ההסבר הידוע של הרבי ר' העניך: ליהדות אך גם לעמוד בתביעה, שבכל יום נשתפר ונוסיף לעלות רמה נוספת ביהדות, לחולל מהפך בחיינו בדיוק כפי שגוי הופך ליהודי..."

רבים הם המכירים אותו. באי בית המדרש דגור בירושלים מכירים אותו כיושב בית המדרש, וכמי שיומו מורכב מסדרי לימוד קבועים שהוא קובע עם בחורים ואברכים רבים, אך נראה שיש לו אכן אישיות ייחודית. הוא ממגנט אליו כל מי שנחשף אליו לראשונה, כשקשה להישאר שווה נפש מול העוצמות הפורצות מעמקי נפשו, כלבה רותחת.

דווקא בשל אישיותו הכובשת, קשה כל כך להאמין שיצחק שמואל

”לא הסתדר לי שהכל אסור ואסור וכי כל פעולה היא חטא. אסור לאכול משום שאנו פוגעים בעץ. אסור ללכת עם עור, משום שאנו פוגעים בבעלי חיים. אפילו היהלומים, מהם התפרנסנו, הגיעו אלינו בחטא משום שהם נחצבו מהאדמה, ומי זה שהרשה לנו להשתמש במחצבים האלו?”

ישבה הסבתא ימים שלמים על הרצפה, עשר שעות ביום, יושבת וממלמלת. אינה אוכלת כמעט, כי האכילה המותרת היא רק לצורך קיום הגוף בלבד, לא מעבר. היא לא הלכה עם נעליים, משום שבדרך היא יכולה לדרוך על חרק מיקרוסקופי, ומי התיר לך לדרוך עליו? היא חבשה מסיכה עוד הרבה לפני ששמענו על הקורונה, רק מחשש שתשאף לפיה בטעות חרק זעיר ותהרוג אותו...”

אדיטיה למד מסבתו בשקיקה, אך ככל שלמד, כך השאלות רק הלכו והתרבו. ”הדת הזו מורכבת מאיסורים כה רבים, ומתחושה שאתה חוטא בכל רגע כך שאין לך כלל דרך לכפר על החטאים. מסיבה זו הם צמים ימים ארוכים, כשהפסגה היא לצום שבועיים ברציפות. ישנם כאלו שמתים כתוצאה מהצומות הארוכים הללו, והם רואים בכך את התגשמות השאיפות. אני צמתי 'רק' שלושה ימים ברציפות כמה פעמים, ומה שהרווחתי מאז הוא שצום של יום הכיפורים, להבדיל, עובר עלי בקלות...”

אך ככל שלמד על הדת יותר, כך עלו התהיות והתרבו, ואין פותר. ”לא הסתדר לי שהכל אסור ואסור וכי כל פעולה היא חטא. אסור לאכול משום שאנו פוגעים בעץ. אסור ללכת עם עור, משום שאנו פוגעים בבעלי חיים. אפילו היהלומים, מהם התפרנסנו, הגיעו אלינו בחטא משום שהם נחצבו מהאדמה, ומי זה שהרשה לנו להשתמש במחצבים האלו? ובקיצור, הכל מאד מבלבל, כשכל הסבר שקיבלתי רק הוסיף ותרם לבלבול”.

בשלב מסוים הציעו לו חברים יהודים, אותם הכיר מתעשיית היהלומים, לצאת לטיול בהודו ולאחר מכן לישראל. הם יצאו להודו, ואדיטיה הופתע לגלות שהמטיילים היהודים בקבוצה - הוא לא ידע כלום מהי המשמעות של יהודים, מעבר לכך ש”היתה להם שואה, והם יודעים לעשות כסף” - נזהרים ואינם נכנסים למקדשים הרבים. ”זה היה מוזר. גם הם לא ידעו דבר וחצי דבר על היהדות, הם אכלו הכל ולא הקפידו על כלום, אך להיכנס לבתי העבודה הזרה הרבים

אפשר להניח שלא רבים לומדים הלכות עבודה זרה הלכה למעשה, אך יצחק שמואל נדרש לדעת הלכות אלו על בוריי: ”כשאני מגיע לביתה, בביקורים הנדירים שאני עושה אצל בני משפחתי, אני שואל קודם לכן מורי הוראה כיצד עלי לנהוג. הבית מלא בפסלים שהיא סוגדת להם, כך שלא מדובר ב'אביזרייהו'. מדובר בעבודה זרה עצמה. בבית כזה אסור לעשות ברכה, וזו רק בעיה אחת. פרט לכך, אני נחשף שם למנהגים רבים. בין היתר הכרתי את המנהג של הקרבת שערות אדם לע"ז, כשאת הידע שלי בנושא העברתי לרבנים שעסקו בתחום, כאשר התעורר הפולמוס הידוע סביב תעשיית הפאות שמגיעה משערות שמקורם בבתי הפולחן הרבים הפזורים ברחבי הודו”.

אך הוריו גידלו אותו ואת אחיו באווירה שאינה דתית. ”אמי נהגה לומר לי שיש אלוקים, כלומר שיש מנהיג לבירה, אך מאחר והכירה את תעשיית השקרים והזיופים באותן דתות נהגה לומר לי שטוב אעשה אם לא אשתייך לכל דת אחרת. היא רצתה שאגדל 'אגנוסטק', מאמין בקיומן של דתות, אך כזה שאינו משתייך לאחת מהן”.

צימאון עז

כשהוא נשאל מתי החל לעשות את הדרך שבסופו של דבר הובילה אותו אל היהדות, הוא מצביע על הארוע המשמעותי בחייו, בגיל 7. ”קודם לכן גדלתי ללא אבא, אבי הביולוגי נפרד ממשפחתי אם כי המשכתי לשמור על קשר הדוק עמו, אך אז נישאה אמי לבעל יהודי. אמנם, היהדות, מבחינתו, לא אמרה לו ולא כלום. הוא לא ידע דבר על היהדות, פרט לכך שהוריו, שגרו אף הם באנטוורפן, היו ניצולי שואה. הסב, לעומת זאת, היה שומר שבת והוא אף נטמן בבית העלמין היהודי, בחלקת שומרי שבת”.

השאלות החלו להציק לאדיטיה, שלמד בבית ספר צרפתי יוקרתי, כאשר גילה כי לכל חבריו ישנם חגים ואילו הוא נעדר כל סממן דתי. ”למדתי בכיתה שהיתה מורכבת מכל הדתות. היו שם יהודים, נוצרים, מוסלמים שהגיעו ממשפחות לבנוניות והם ידעו כמובן להציק לישראלים כאשר שררה מתיחות בעקבות מבצע בטחוני כזה או אחר, ואפילו נכדים למי שרינו עליו שהיה נאצי בשנות המלחמה. אך בעוד שלנוצרים היו את החגים שלהם, כך גם ליהודים ולמוסלמים, רק לי לא היה כל חג. הדבר הציק לי ובקשתי מאמי שנתחיל גם אנו לחגוג חג דתי כלשהו”.

האמא שמעה, הבינה את מצוקתו של בנה, והציעה לו שילך לסביו ולסבתו היהודים וילמד מהם, אולי יצליח בסופו של דבר לסגל לעצמו חג שאותו יציג בפני חבריו לכיתה. ”הסבתא נחשבה לדתית מאד, והתחלתי להתעניין אצלה לגבי אמונתה. אך ככל ששמעתי ממנה, אך הלכה הסתייגותי וגברה. הבנתי שגם אם מדובר בדת שיש לה מאמינים רבים, אך אין סיכוי שניתן לחיות כך באמת”.

הסבתא, כך גילה, מאמינה - כמו בזרמים הודיים רבים - שכל עצם שאנו מכירים בעולם מכיל נשמה, וכי לנו, כבני אדם, אין כל עליונות על כל היתר הברואים. ”הם מאמינים שכפי שיש לך נשמה, כך יש גם לחרק הקטן ביותר, וכך גם לעץ ולאבן ולשולחן ולכיסא. וכך,

לכלכלה. אדיטיה, הצעיר ההודי השקדן, התקדם בלימודי המשפטים אותם רכש בהצלחה, כשהוא מסיים את שלושת שנות הלימוד והתואר בהצטיינות, אך בד בבד המשיך לשקוד, לבדו, על לימודי היהדות כשהוא מצליח לרכוש ידע נרחב, כל זאת רק מקריאה, כשגם את השפה העברית על בוריה הוא רוכש בעצמו. "ידעתי בברור לאן אני הולך", הוא מספר היום, במבט לאחור. "אמנם, היו רבים שניסו לרפות את ידי, אך אני ידעתי שיש לי יעד אחד, והוא להגיע ליהדות. בשלב מסוים פגשתי חבר שמשתייך ל'בני נוח' המקפידים על שבע מצוות בני נח. הוא הציע לי לנהוג כמוהו, אך אני לא הבנתי: אם אני יכול לזכות ולקיים תרי"ג מצוות, מדוע להסתפק בשבע בלבד? ידעתי גם שהדרך לא תהיה קלה, למדתי על כך במקורות. אך למרות זאת, הרצון המשיך לבעור בי". עם הזמן הכיר חברים יהודיים, וכך גם נחשף לבית הכנסת המקומי. הוא נהג להגיע בכל יום להתפלל שחרית, אך לפליאתם של המתפללים, למרות שהתפלל בכוונה וכמונה מעות, לא הניח תפילין... בהמשך, כשחש כי התקדם ביהדותו, פנה לבית הדין של הרב ערנטרוי שליט"א וביקש להתחיל בתהליך הגיור. אך בבית הדין, שנחשב לבית דין מחמיר בתחום, ניסו לדחותו בקש - כמופיע בהלכה. "הרב אמר לי: 'אתה צעיר, ומי אמר לנו שאתה רציני?' היום אתה יהודי, מחר קומוניסט... אינך מגובש בדעותיך. המשך ללמוד ואם תראה שאתה עדיין בכיוון, תחזור אלינו". השיחה דכדכה אותי מאוד, ולאחר מכן כתבתי לבית הדין מכתב ארוך בן ארבעה עמודים בו נימקתי את הסיבות לכך שאני מבקש להתגייר. כתבתי שם שאני חש כי העם היהודי חי כמשפחה אחת, 'שים שלום כולנו כאחד', ישנה ערבות הדדית ורצון לסייע לשני, דבר שלא קיים באף אומה ולשון אחרת. הזכרתי את החגים היהודיים, כשבעיני כל חג ומועד מהווה דרישה מהיהודי להתעלות ולהגיע לרמה גבוהה יותר מזו שהיה בה בעבר, להתקדש, להתרומם, להתחדש ולהתקרב... המכתב עשה רושם על בית הדין, והם הורו לי לעבור לאיזור היהודי, לגולדרס גרין, ושם להיקלט אצל משפחה שתנחה אותי את הדרך עד לביצוע הליך הגיור עצמו".

שהגענו אליהם הם לא נכנסו. לא הבנתי מה בדיוק עוצר אותם". הוא ניסה לשאול, אך לא קיבל מענה. בהמשך נסעו לישראל. הם ביקרו בתל אביב, בהרצליה, ולקראת סוף הטיול הציעו להם לנסוע לכותל המערבי. "לא היה לי שמץ מושג מה הוא הכותל. הידיעות שלי הסתכמו בכך שהיהודים מתפללים במקום אחד - בבנק. הם שקועים בלעשות כסף, ולכן הם מכירים רק את הבנקים. ולא, זו לא היתה מחשבה אנטישמית. כך גדלתי וכך הציגו בפני את היהודים, כמי שכל חייהם נעים סביב הכסף..."

הם הגיעו לכותל, והוא עם המאבטח הישראלי שהוצמד לקבוצה במשך כל שהייתה בארץ ("חלק מהקבוצה, בני משפחתי, השתייכו למשפחה בעלת הון והם נדרשו לאבטחה צמודה") פנו לעבר רחבת הגברים שבכותל. "וכשאני מגיע לרחבה, אני פשוט מוצא את עצמי מוכה הלם. אני רואה יהודים לבושים במגוון של תלבושות, חבושים בסוגי כיפות שונות, חלקם אפילו ללא כיפות, אך כולם מתפללים לכיוון אחד. משום מה, התופעה הזו, שהיתה כל כך מנוגדת למה שהכרתי, הכתה בי בעוצמה".

הוא החל להתקיף את המאבטח בשאלות, אך עם כל חביבותו ורצונו לסייע - הוא לא ידע מה לענות. גם מבחינתו היהדות הסתכמה בכך שעשה צבא והוא התגורר במקרה בישראל. אך מאותו רגע החלה נפשו של אדיטיה לסעור בקרבו, מבלי שיצליח למצוא מנוחה. משלא קיבל תשובה לשאלותיו, נכנס אל חנות הספרים הראשונה הקרובה, בשכונת ממילא, שם רכש את כל הספרים שהציעו לו ואשר סיפרו על הדת היהודית.

"קניתי חמישה ספרים, ומאותו רגע הטיול לא עניין אותי. באוטובוס, במטוס, בכל מקום, ישבתי וקראתי. נחשפתי פתאום לאבות האומה, לאברהם יצחק ויעקב, לכך שגם הדתות האחרות, הנצרות והאיסלאם, יצאו אף הם מזהדת היהודית. אך כשחזרתי הביתה, גיליתי שבני משפחתי מנסים לצנן את התלהבותי. אבי היהודי הסביר לי שחבל על המאמץ: 'היהודים מילא לא יקבלו אותך כשווה בין שווים. תמיד תישאר מבחינתם זר'. אך דווקא אבי הביולוגי, ההודי, העלה טיעון שהצית בי את החשק עוד יותר. הוא אמר לי: 'אתה יודע מה הכי חשוב ליהודי? חשוב לו יהודי אחר... הם דואגים אחד לשני, חיים כמו משפחה סגורה ולא מעניין אותם מכל יתר העולם שמסביבם'. ביקש לומר את גנותם, ובא לידי שבחם". מאז המשיך ללמוד בצורה עצמאית, כאשר הוא קורא כל חומר שמגיע לידי על היהדות. הוא גילה ברשת חומרים רבים, וגמע אותם בשקיקה. קורא ביום ובליל, לומד עוד ועוד. בנוסף, נהג להגיע לסעודות שבת בבתי חבריו היהודיים, אם כי אלו שהיו רחוקים מהיהדות לא הצליחו לענות על שאלותיו ובכך להשקיע במקצת את סערת רוחו.

'היכון' ביום הפורים

הצומת הבאה בחייו מתרחשת כאשר הוא כבר בלונדון, לשם נשלח בכדי ללמוד משפטים באחת האוניברסיטאות המובילות ביותר באנגליה: לונדון סקול אוף אקונומיקס - האקדמיה הלונדונית

האתגר למצוא 'משפחה מאמצת' התברר כקשה מידי, שכן אדיטיה, כאדם שעד כה הוא ביישן מטבעו, התקשה ליצור קשרים. אך הישועה באה ממקום בלתי צפוי. "חבר באוניברסיטה הציע לי להגיע למסיבת פורים שנערכה אצל קרובי משפחתו. הגעתי לשם, ולמרבה ההפתעה התברר שהנושא שנבחר למסיבה היה הודו. האוכל היה הודי, המלבושים הודיים מקוריים, וכך גם השירים". אדיטיה, לעומת זאת, הגיע בתחפושת של פינגווין.

"זו היתה משפחה נחמדה מאד, חרדית, ואני אמרתי להם שאיני יהודי ולכן שלא יוציאו לשולחן יין שאינו מבושל. אך אבי המשפחה שם עלי עין והוא אמר לי לאחר מכן שאני נשאר עמם בביתם. הוא הסביר שכאשר נעמדו להתפלל מנחה נשארנו כולם עם התחפושות. אני, לעומת זאת, עמלתי להיחלץ מתחפושת הפינגווין בכדי לקיים 'היכון לקראת אלוקיך' ולהתפלל כפי שצריך. מאותו רגע, אמר לי, זה הבית שלך.

"ואכן, מאז התאקלמתי בביתם, כשאני לומד מהם את הליכות הבית היהודי. זה היה בית יהודי עשיר, שהיו שם שלושה מטבחים, מטבח בשרי, חלבי ופרווה, בנוסף למטבח פסח, כך שהיה קשה ללמוד את ההלכות והכל היה פשוט יותר. אך עקרת הבית היתה סבלנית מאד והיא הדריכה אותי כשהיא מסבירה לי כל פרט הלכה למעשה, מהו דבר חריף, מהו בישול בן יומו, מהו כלי ראשון ואיך מכינים את הביצים בשבת... מעבר לכך למדתי ולמדתי מכל מה שראיתי, בשבתות ובימי חול. בנוסף, היו לי שיעורים וחברותות, וכך ניגשתי למבחן שהתקיים בבית הדין".

את המבחן הוא סיים, לאכזבתו, באי הצלחה. "היתה לי טעות בדיני 'המלך הקדוש' בעשרת ימי תשובה, אם כי לאחר מכן גיליתי ב'חיי אדם' שהתשובה שעניתי דווקא היתה נכונה... מעבר לכך, טעיתי כשעניתי שהברכה הנאמרת על פטריות היא אדמה ולא שהכל. בעקבות זאת, נדרשתי לגשת למבחן שוב".

במקביל, המשיך ללמוד עוד ועוד. בשבתות ישב בסעודות השבת, אך דאג לעבור בכל שבת על איסור תורה, אחרת יהיה דינו כדין גוי ששבת. איך? בשבת הוא לא הקפיד, וכך יכול היה לנשוך פיסות עור משפתיו. זה הכל? אנו שואלים אותו, למה לא יכולת להדליק אור? אך הוא משיב בזעזוע: מה ההבדל בין הדלקת לאור לבין נשיכת השפתיים? הרי זו עבירה מדאורייתא...

ה' שומר את גרים

את הרגעים בהם נכנס בבריתו של אברהם אבינו והצטרף לכלל ישראל - הוא לא ישכח כל ימי חייו. "אלו הרגעים המרגשים ביותר בחיי", הוא אומר, ומספר כי לאחר תהליך ארוך וממושך עמד בפני חברי בית הדין שקיבלו את יהדותו. ברגעי הטבילה, בעודו לבדו עם אלוקיו, חש שהוא מעפיל לפסגות. אז בחר לעצמו את השם 'יצחק שמואל'. גם את שם המשפחה 'שפירא' בחר לעצמו באותה הזדמנות ("זהו שם שמתאים להרבה עדות בעם ישראל, כך שהוא די נייטרלי. מה גם, שיש בו את ראשי התיבות של אברהם ושרה"). "לאחר הטבילה במקווה התפללתי תפילה מנחה ראשונה

כיהודי, והתפילה הזו לא היתה דומה לאף תפילה שקדמה לה. אך מעניין, שיום לאחר שהצטרפתי לכרם בית ישראל, פתאום למחרת התחלתי להרגיש שעלי להילחם עם יצרי בכדי להתפלל בהתלהבות. אם קודם לכן לא הבנתי כיצד ניתן לקיים מצוות בצורה של 'מלומדה', איך יתכן לראות יהודים שעושים 'חאפט א דאוויג', ואיך איננו מתלהבים בכל פעם מחדש, הרי שכאשר זכיתי לקבל גם את היצר הרע, התחלתי גם להבין..."

יד ההשגחה הובילה אותנו לאחר מכן למשפחה חסידית, שם הלך שבי אחר מה שהוא מתאר כ'הכנה למצווה'. "ה'יהי רצון' וה'לשם ייחוד' לפני כל מצווה הכניסו אותי לעולם אחר. ראיתי איך מתייחסים למצוות ומייקרים אותן". מאז גילה את העולם החסידי התחבר אליו, והיום אי אפשר להבחין בינו לבין כל צעיר חסידי אחר...

וזהו לא רק המראה. זו השפה, המהות. "אני חושב לעצמי" הוא אומר באידיש שוטפת, בלי כל סממן שמסגיר את השתייכותו פעם לעם אחר, "האם אין כאן יוהרא. איך הגעתי לכך שהעזתי להשתייך לעם היהודי, כשקורה פה ושם שאני מתפלל שחרית לפני סוף זמן קריאת שמע... הרי אתה אמור לקפוץ מהמיטה עם שחר, להודות ולהלל על כך שזכית להידבק בשכינה..."

כיום, שמו הולך לפניו בזכות הידע שרכש בתחומי החיפוש בארכיונים. רוחב אופקיו, יחד עם שליטתו בשורה של שפות (עברית, יידיש, אנגלית, צרפתית, רוסית, ספרדית. 'דווקא את השפה היהודית שכחתי'...) הביאו לכך שהוא הצליח לעלות על תגליות היסטוריות מעניינות, כמו מיקומיהם של קברים ידועים, עצי יוחסין ועוד. "הצלחתי לגלות לכמה יהודים את ימי היא"צ וקבריהם של זקניהם, ולאחר שמגיעים למקום כזה ואומרים לראשונה קדיש, איזו זכות יכולה להיות לי יותר מכך?"

בעודו מצליח למצוא פיסות שמשלימות עצי יוחסין ולגלות את זקניהם של משפחות רבות בעם ישראל, הוא חש לא פעם בודד. "כל יהודי יש לו ממי ללמוד, הורים סבים וזקנים, ואילו אני התחלתי מאפס. אפילו אין לי שבט שאני משתייך אליו, כמו כל יהודי אחר שמשוייך לאחד מה"ב שבטים..." ועדיין, הוא מודה בכל יום מחדש לקב"ה על זכירתו להצטרף אל עמו. כשהוא אומר 'ולא עשנו כגויי הארצות ולא שם חלקינו כהם', ליבו מבקש לנתר משמחה.

"אני זוכר כל העת", הוא אומר, "מה שאמר לי הרה"ג רבי דוד אולבסקי זצ"ל, שאף עמו זכיתי להיות בקשר אמיץ, כשנפגשתי עמו. אז אמר לי את דברי ה'שפת אמת' על הפסוק בתהלים 'ד' שומר את גרים', והוא מפרש ואומר "שהקב"ה שומר הנשמות שהם מובלעים בסטרא אחרא וכן היה כלל ישראל במצרים שהוציאו משם הנשמות שהיו מובלעים תחת יד הסטרא אחרא".

כי אכן, אין לי כל הסבר אחר לכך שזכיתי למצוא את הדרך ולהגיע - בניגוד לכל הסבר הגיוני - דווקא ליהדות, מלבד זאת שה' שומר את גרים. "הוא שמר עלי כבר אז, בהיותי בבית אבי הנכרי, והוא נטלני, כביכול, בידו, והוליכני על מקומי - עדי מצאתי את מקומי, בחיק עמי".

(מתוך 'המודיע' פסח תשפ"א)

המבצע הגדול חוזר לתקופה קצרה לרגל חג מתן תורתינו

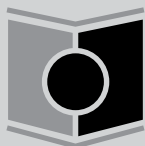
תרום 23 ש"ח
למשך 12 חה
סך כל התרומה
וקבל מי
• סט 'משנה
של 'דר
• וספר המשנ
המשנ
* סט 'משנה ברור
וכן ספר המפתח

תרום 20 ש"ח להודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 200 ש"ח
וקבל מיידית
• סט 'לקראת שבת'
• וספר המפתח על
המשנ"ב
* 'לקראת שבת' סט הספרים שנקרא
בשקיקה בכל העולם היהודי, 5 כרכים
עם אלפי סיפורים מרתקים לפרשת
השבוע מלוקטים מהמבחר של
עלוני 'לקראת שבת' של 'דרשו'
וכן ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 21 ש"ח להודש
למשך 6 חודשים
סך כל התרומה 126 ש"ח
וקבל מיידית
• 3 עותקים של
ספר המפתח
על המשנ"ב

Dirshu
 דרשו ד' ועוזו
 קרן עולמית לחינוך
 ועידוד לימוד התורה

המבצע הגדול של 'דרשו' ו'אחינו' חוזר לתקופה קצרה.

תורמים לפעילות הקירוב של ארגון 'אחינו' זוכים במתנות מ'דרשו'.

זכייה מיידית של הספרים שכבשו את העולם היהודי

תרום 28 ש"ח לחודש
 למושך 16 חודשים
 סך כל התרומה 448 ש"ח

זקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- סט 'לקראת שבת'
- סט 'דרש דוד'
- חמשה חומשי תורה
- וספר המפתח על משנ"ב

* משנ"ב - 6 כרכים, 'לקראת שבת' - 5 כרכים,
 'דרש דוד' - על התורה 3 כרכים, חמשה חומשי
 תורה בכרך אחד, ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 24 ש"ח לחודש
 למושך 16 חודשים
 סך כל התרומה 384 ש"ח

זקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- סט 'לקראת שבת'
- ספר 'דרש דוד'
- וספר המפתח על
 המשנ"ב

* סט 'משנה ברורה' - 6 כרכים,
 'לקראת שבת' - 5 כרכים,
 ספר 'דרש דוד' - על מסכת אבות,
 ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 20 ש"ח לחודש
 למושך 16 חודשים
 סך כל התרומה 320 ש"ח

זקבל מיידית

- סט 'משנה ברורה'
- סט 'לקראת שבת'
- ספר 'דרש דוד'
- וספר המפתח על
 המשנ"ב

* סט 'משנה ברורה' - 6 כרכים,
 סט 'לקראת שבת' - 5 כרכים,
 ספר 'דרש דוד' - על מסכת אבות,
 ספר המפתח על המשנ"ב

'דרשו' הגדול 02-5609000

מסופר שפעם נכנס אחד להרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא זי"ע, וביקש ממנו ברכה על בנים טובים. אמר לו הרבי שיש לו סגולה לכך - והוא - שירחץ את פניו שלוש פעמים ביום עם מים רותחים! וכשהסתכל הלה בתמיהה ולא הבין מה השייכות זה לזה, אמר לו הרה"ק זי"ע:

הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב ליקוווד על חינוך וילדים טובים

שִׁיחָא זְרַעֵי זְרַעֵי זְרַעֵי כָּשֶׁר... (מתוך תפילת השל"ה לער"ה סיון)

מרן הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע אמר: להתפלל על ילדים טובים אינו "דבר צדדי כבדרך אגב", אלא זה שייך לחינוך הבנים!... מסופר על הרה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו זי"ע, ששיבח פעם בפני מרן ה"חתם סופר" זי"ע את בנו מרן ה"כתב סופר" זי"ע, שתהה על קנקנו והעמידו בכור המבחן, וראה כי עדיו לגדולות, הוריד החת"ס את כובע הרבנות הגדול מעל ראשו ואמר "אם לא שהייתי ממלא כל יום את כל הכובע הזה בדמעות כדי שאצליח בחינוכם, איך הייתי זוכה לכל זה". וכן מביא בספר "תפילה למשה" (עמ' ט"ו) שמרן החת"ס אמר "תאמינו לי בני, מדי יום ביומו אני שופך דמעות, שה' יזכני שבניי יעלו מעלה מעלה בקודש יותר ממני, ויקויים בהם (דברים ל', ה') 'והטיבך והרבך מאבותיך'".

בהם, אמרתי תחילה פרק תהלים ושטחתי תפילה לפני הבורא יתברך שיכנסו הדברים לליבותיהם. וקילס ה"אהבת ישראל" את הדברים. בספר "חינוך ישראל" (פתיחה) כתב, שפעם ביקש אחד מאת הגה"ק מסאטמאר זי"ע שיברך אותו שהוא יצליח עם חינוך בניו. אמר לו הרבי "להצליח בחינוך צריכים לקום באשמורת הבוקר ולהזיז דמעות על ספר תהלים בתפילה להקב"ה על כך".

מנהגו של עולם, שכל חסידות - ישיבה - מוסד - עסק - משפחה, יש להם זמנים יותר טובים, וזמנים יותר קשים, וכן היה בחסידות וויז'ניץ בא"י, שלפני שנים רבות עברו תקופה קשה ר"ל - לקחתי את המצב אל לבי, והדבר קרע את נפשי לגזרים.

פעם אחת בשהותי ליד שריד בית מקדשנו הכותל המערבי, פגשתי את בעל הצדקה המפורסם חסידא ופרישא הרה"צ ר' דוד לייב שווארץ זצ"ל - שזכיתי להיות מקורב אצלו - וניגשתי אליו ואמרתי בכאב מעומק לבי: פעטער טייערער - וואס וועט זיין!...

ר' דוד לייב שמע את כאב לבי בכובד ראש, והסתכל עלי במלוא הרצינות, והרים את ידיו והחווה לעבר הכותל ואמר לי:

דו זעסט דעם וואנט? - שטעל זיך אוועק מיט'ן נאז צום וואנט, און פארגיס טייכן טרערן פארן הייליגער באשעפער - שריי אויס "אבינו מלכנו קרע רוע גזר דיננו" - און די וועסט זעהן אז צום סוף וועט דער הייליגער באשעפער אויסהערן דינע תפילות... (אתה רואה את הכותל הזה, העמד עצמך עם האף להקיר, ושפוך נהרות דמעות בפני הבורא כל עולמים, ותצעק מעומק לבך "אבינו מלכנו קרע רוע גזר דיננו", ואז תראה שלבסוף ישמע הקב"ה את תפילותיך)...

(מתוך 'נועם שיח' - מכון אפריון לשלמה)

מסופר שפעם נכנס אחד להרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא זי"ע, וביקש ממנו ברכה על בנים טובים. אמר לו הרבי שיש לו סגולה לכך - והוא - שירחץ את פניו שלוש פעמים ביום עם מים רותחים! וכשהסתכל הלה בתמיהה ולא הבין מה השייכות זה לזה, אמר לו הרה"ק זי"ע: כוונתי, שבעת שאתה מתפלל ג' פעמים ביום, תבכה ותתחנן אל הקב"ה, ותשפוך שיח בדמעות רותחות עד שכל פניך תכוסה בדמעות, ואז תיוושע! והוסיף הרה"ק ואמר לו - אני בעצמי - שופך שיח ובוכה בדמעות ותתחנני להקב"ה על בני רבי אהרן (כוונתו על הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע - שהיה אז כבר מפורסם לאדם גדול - צדיק קדוש וטהור) שיגדל ל"ערליכער יוד"...

מספרים על הגאון האדיר מרן ה"סטייפלער" זי"ע, שבימי זקנותו אמר, שבכל יום הוא מעתיר ומתפלל בדמעות שלישי על "חיימקה שלי" שיגדל לתלמיד חכם!... - וזה היה בזמן שבנו הגאון האדיר רבי חיים קניבסקי שליט"א כבר היה מפורסם בין גדולי התלמידי חכמים שבדור שכל רז לא אניס ליה...

מסופר על הרה"ק בעל "אהבת ישראל" מוויז'ניץ זי"ע, ששאל פעם את בנו הרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע: במה זכית לילדים כה נפלאים? ענה לו: בכל עת שהיה עלי להדריך את אחד הילדים או לגעור

המנהל ההמום לא ידע את נפשו וביקש לעשות סדר: 'לאיזו כיתה אתה מבקש להיכנס? היכן אתה אוהז בלימודיך? על מה אפשר לבחון אותך כרגע?' - שאל מבולבל. אך הילד, מבולבל עוד יותר, רק משך בכתפיו ואמר 'אינני יודע... אינני יודע דבר, אינני יכול להיבחן על כלום. אולי קצת על סידור...'

הפתק שגרם לזעזוע

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

זמן מתן תורתנו!

שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. בלב רוטט מהתרגשות ונפש הומוה בדיצה אנו מקבלים את פניו של חג השבועות - זמן מתן תורתנו, המתנה האהובה והנעימה, החמודה והחביבה, אותה קיבלנו באהבה מבורא עולם. אל היום הזה נכספת נפשנו, אל היום הזה שאף וייחל העולם כולו, לראות את עם ישראל מקבל את התורה, מתחבר עימה וכורת עימה ברית נצחית.

הסביבה כולה - הבתים ובתי הכנסת, כבר נצבעו ירוק פורח ומלבלב, עדות לפריחה המרהיבה שנראתה במעמד הגדול בהר סיני. השירים המוכרים והאהובים, המעלים תחושות חגיגיות נוסטלגיות, כבר נשמעים בכל פינה. יהודים של צורה לצד פשוטי עם כבר מכינים את עיסוקם ללילה הקדוש בו עין לא תיעצם, וכולנו נתאחד בצוותא בהיכלות התורה לזכות לעסוק בה.

אין יום משמעותי לחיינו הרוחניים, כמו חג השבועות. זה היום, כאן הרגעים בהם אנו מקבלים את התורה - איש איש בזכותו במתנה הגדולה. בכל שנה ושנה עומד נותן התורה ומבקש להרעיף עלינו שפע של תורה, חיבור אמיתי עימה, יכולת שקידה והבנה בה, ואנו צריכים רק לפתוח שתי ידיים לרווחה ולהפוך לכלים מתאימים לקבלת ההשפעה התורתית העצומה.

במשך כל ימות השנה, העיסוק בתורה ממלא את ליבנו, מקיף את סדר יומנו, חובק אותנו מכל הכיוונים. איש כמידת יכולתו, אם בסדרי לימוד ארוכים ועמוקים, אם בקביעת עתים לתורה בעקביות ובחריצות, וגם לרבות לימוד משותף לנו ולילדינו, להעביר את מסורת התורה גם לדור הבא. התורה ממלאה את נפשו של היהודי, בכל עת מצוא הוא רץ לגמרא או לספר ההלכה האהוב, פורק בין הדפים את געגועיו ההומים לחיבור עם ה' יתברך.

ולמרות זאת, במשך השנה, בעיתות שגרה כאלה, היצר מכביד את עולו, שולח את ה'טנקים' הכבדים ביותר למערכה נגד החיבור שלנו לתורה. הוא מסוגל לעשות כל דבר כדי להרחיק יהודי מהתורה האהובה עליו, לסדר לו טרדות, להדאיג אותו, לעייף אותו, לייאש אותו. הוא עושה הכל כדי לנתק יהודי מסם החיים, לכבות את

התחושה השואפת להתחבר לתורה.

וכולנו יחדיו, שואלים שאלה אחת: איך נוכל לנצח את אותו יצר גם בעיתות פנאי? איך נוכל למנף את חג מתן תורה, ולצאת ממנו עם חיבור וקשר אמיתי עם התורה, שינצחו כל תעלול יצרי? איך נוכל לקבוע בנפשנו את האהבה לתורה, עד שמים רבים לא יוכלו לכבותה? איך נוכל להגיע להישגים גדולים בתורה כמו יהודים רבים החיים סביבנו - האם להם יש משהו שאין לנו, או שכולנו יכולים להשיג את ההצלחה התורנית הנשאפת!?

התשובה לשאלות הללו מפתיעה. כולנו בני אדם, כולנו נולדנו עם כח עוצמתי פנימי השוכן בתוכנו, ושמו כח הרצון. זה חוש בסיסי שה' יתברך טבע בכל אדם, והוא הכח לרצות, לשאוף, להציב יעדים, לבחור במשהו. זה מה שנקרא 'רצון' - כי כל בני האדם רוצים משהו, זה חלק מההתפתחות הטבעית שלנו!

המושג הזה שנקרא 'רצון' - הוא המנוע המניע של כל בני האדם, של כל פעולותיהם. כל מה שאנו עושים במשך היום - הוא תוצאה של הרצון, כל פעולה שלנו היא תולדה של כח הרצון. הרצון הוא הכור המניע את כל הפעולות והמעשים, וממילא הוא היוצר של כל ההישגים וההצלחות שלנו.

כח הרצון של יהודי, בראש ובראשונה - הוא הרצון לזכות בתורה. זה הרצון המקורי שלנו, זה מה שפועם בתוכנו, זה כח הרצון הבסיסי

לכן צריך אני אישור בכתב, למען יהיה לי במה להוכיח לאבי ז"ל כי אמת דיברתי: שאפתי, רציתי, נכספתי, ניסיתי, התאמצתי, התמסרתי, עשיתי הכל - ולמרות זאת נותרתי מחוץ למשפחת לומדי התורה!

והפכה ללהבת ענק, שהמיסה את השלג וחיממה את לבו לכל אורך הדרך. 'אני רוצה ללמוד תורה, רוצה להכיר את התורה!' - שב ואמר לעצמו פעם אחר פעם, מזרז את צעדיו...

קרוב לשעתיים וחצי הלך הילד, חוצה את וויליאמסבורג מן הקצה אל הקצה. הסוודר שעליו כבר רטוב, עצמותיו רועדות מקור, שיניו נוקשות זו לזו, אך מבטו נחוש, רצונו כנה, בוער מבפנים. הוא מגיע לבניין הת"ת, וחיש מהר ניגש לחדר המנהל, נוקש בדלת בעדינות ובנימוס, וכשזו נפתחה - הוא ממחר להיכנס.

'שלום, אני רוצה ללמוד תורה!' - צפצף הילד לעברו בפנים קורנות, 'עשיתי דרך ארוכה, שעתיים וחצי, כדי ללמוד תורה!' - קורא הילד באומץ ובעוצמה, לנוכח עיני המנהל הנפערות בתדהמה. מימיו לא הגיע אליו ילד בצורה כזו, מעולם לא נתקל בילד גלמוד שהגיע לבד, מבקש לזכות בתורה...

המנהל ההמום לא ידע את נפשו וביקש לעשות סדר: 'לאיזו כיתה אתה מבקש להיכנס? היכן אתה אוהב בלימודיך? על מה אפשר לבחון אותך כרגע?' - שאל מבולבל. אך הילד, מבולבל עוד יותר, רק משך בכתפיו ואמר 'אינני יודע... אינני יודע דבר, אינני יכול להיבחן על כלום. אולי קצת על סידור...'

'סידור?!?!?!' - תמה המנהל לעומתו, רק עכשיו הבין עם מי יש לו עסק... 'ראה נא, ידידי הצעיר. סידור לומדים רק בכיתת הזאטוטים ממש, ואתה כבר ערב בר מצוה. לא נראה לי שהדבר מתאים עבורך!' - פסק המנהל, ובכך חשב שתם העיסוק בילד המוזר משהו שנקלע לפניו בעיצומו של יום...

אך כח הרצון של הילד, היה חזק מכל תמיהה של המנהל. 'אין דבר!' - פסק הילד בן ה-12, 'אינני מרגיש כל פחיתות כבוד להיכנס לכיתה הזאטוטים. הרצון להצטרף ללומדי התורה בוער בי, ואם הצעד הראשון ייעשה בכיתה נמוכה - אשריי וטוב לי, אשמח להיכנס לכיתה הזו!'

שמניע אותנו. אנחנו צריכים רק לתת לו את הבמה, 'לנקות' את יתר הרצונות המפריעים לרצון הבסיסי שבתוכנו להגשים את עצמו. ככל שנפנה את זירת הרצונות לטובת הרצון הבסיסי שפועם בנו, ככל שננקא את הסביבה מרצונות שהסתפחו לנפשנו ונאפשר לרצון המקורי לעסוק בתורה להתבטא ולהוביל - כך נצליח באמת לזכות בתורה!

כמה כדאי להתחבר לתובנה הזו בחג מתן תורה. לא משנה אם מדובר בילד או בבחור, במרביץ תורה או בסוחר ממולה, באדם ההוגה בתורה או במי שחש רחוק - האמת היא שזה תלוי רק בנו, בכח הרצון שפועם בנו, בחידוד הרצון הזה והפיכתו למוביל. ככל שנעשה זאת ונפעל בצורה הזו - כך נובטח שהתורה תהא ממוש ליבנו והטעם בחיינו, והקשר שלנו עימה יהיה יציב וחזק מאי פעם, וימלא אותנו באושר ושמחה.

במועד זה, בעת קבלת התורה, הבה ננצל את ההזדמנות כדי לבחון על איזה רצון נוכל לוותר, כדי להעצים את הרצון לזכות בתורה. אולי נוכל לוותר על שעת פנאי, אולי על קריאה, אולי על כמה דקות שינה. הבה נחפש את הרצון הפחות חשוב, ונקריבנו לטובת הרצון החשוב באמת - לזכות בתורה ולהגות בה באהבה!

עקשנות משתלמת...

הסיפור המצמרר הבא, התרחש לפני כשמונים שנה. בבית קטן ומט ליפול בשולי וויליאמסבורג שבניו יורק, התגוררה אלמנה יהודיה עם בנה הצעיר, ולא היו לה אמצעים לשולחו לתלמוד תורה, ששכן אז רק בקצה השני של השכונה, מרחק כעשרים דקות נסיעה. כך שהילד גדל והתחנך במוסדות נוכריים, נשמה אבודה בין המוני גויים אמריקאים. רק בשעות אחר הצהריים, לימדה אותו אמו מעט תפילות ומנהגי יהודים, אך יותר מכך לא ידע דבר...

בהגיעו לגיל 12, שמע הילד כי יש מוסדות חינוך לתפארה בהם ילדים יהודים עוסקים בתורה, ואלה ממוקמים בקצה השני של השכונה. בכל לבו שאף להצטרף לילדים העוסקים בתורה בחדווה בשנות ילדותם, אך היה ברור לו שהדבר אינו אפשרי. לאמו אין פרוטה לפרוטה, הנסיעה עולה הון רב - יחסית למושגיה, והימים ימי שיא החורף, ואפילו מעיל אין לו...

ובכל זאת, גחלת הרצון הפנימי בערה בו, לא נתנה לשאיפתו להידחק. הוא החל לדבר על לב אמו כי תסכים לתת לו ללכת רגלית אל המקום בו יזכה לעסוק בתורה, וכמובן שהיא לא מיהרה להשתכנע... אך יסתדר בקור הנורא בלי פרוטה בכיס, איך ישרוד ימים ארוכים בסביבה קרה ומנוכרת!?

אך אש הרצון שבערה בעיניו של הילד, סופה שהתלקחה גם בליבה של אמו. היא נענתה לתחנוניו, ואיפשרה לו לצאת לדרך הארוכה, בואכה ה'חידר' בו עוסקים בתורה. שלג זלעפות יורד על הארץ, ילד קטן כבן 12 מהדס לו בין הקרחונים, יוצא לדרך שאורכה למעלה משעתיים הליכה!

הקור מכה, הרוחות נושבות בעוז, השלג אינו פוסק, ורק ילד יהודי אחד ממשיך לצעוד בעוז ובגאון. גחלת הרצון שבו כבר התלקחה

איך משהו שיכול לעמוד בפניו!

הבה ניקח עימנו את המסר הזה, למען נשכיל ונדע שהכל תלוי בנו. לא בכוחות, לא בכשרונות, לא בסביבה בה גדלנו ולא במי שאנו זוכים ללמוד מהם או עימם. ההצלחה התורנית שלנו בהישג ידינו! - אם נראה בעיני רוחנו את דמותו המתעקשת של הילד, את הלהבה הבוערת בעיניו, את המחסומים ששב וניפץ בדרכו להשגת שאיפתו, ונלמד ממנו שאם נרצה חזק, בכל הכח, בעקשנות, עם נכונות להילחם ללא פשרות על הגשמת הרצון - נצליח בעז"ה.

ביום מתן תורה, הבה נקבל על עצמנו לרצות. לרצות באמת, לא מהשפה ולחוץ. לרצות - כולל להתמסר, להתאמץ, להקדיש את מיטב השעות ומירב המאמצים, לא לעשות לעצמנו הנחות. הרצון הזה הוא שיוביל אותנו אי"ה להצלחה הנשאפת!

יותר חשוב מנס הצלה!

דרמה של ממש התחוללה באותו יום, בעיירה הקטנה נאשלעסק שבפולין. העיירה השקטה והמנומנמת נדהמה עם שחר, כשכוחות משטרה גדולים פשטו על מבואותיה. הם חיפשו את הראבין היהודי, הרה"ק בעל ה'אבני נזר' זי"ע, שאחד מרודפיו העליל עליו עלילה חמורה, מה שהוביל את המושל לגזור עליו גזירת גירוש מיידית מן העיר, כאשר האיום ברור: או עזיבת העיר תוך 24 שעות אל הלא נודע, או שכוחות המטרה יישאוהו מכאן בכח, מי יודע לאן...

מקורביו ותלמידיו נבהלו ונבעתו, הם ידעו כי בעוד זמן קצר אמור להתחיל השיעור היומי אותו מוסר ה'אבני נזר', אך כנראה היום הוא יבוטל. מי יכול ללמוד וללמד כשגזירת גירוש מרחפת מעליו, מי יכול להתמסר לתורה כשאינו יודע היכן הלילה? 'ובכלל, הלא קר ומושלג באופן נורא, איך נוכל לצאת ולחפש מנוח לכף רגלינו?' - שאלה גם הרבנית בדאגה כנה...

לעומתם, ה'אבני נזר' כלל לא נבהל, ופעל בקור רוח. הוא מיהר לשלוח מברק ליהודי בשם ר' בעריש מקאליש, שהתפרסם כבעל קשרים עם השלטונות, לבקשו כי יפעל עבורו להעביר את רוע הגזירה. כשהשלים את שליחת המברק, פנה לתלמידיו וכינסם - כי השיעור עומד להתחיל...

מהר מאוד הבין המנהל כי אין לו ברירה, הרצון של הילד הזה חזק מכל קושי. הוא נאלץ למצוא תירוץ אחר, ואמר לילד: 'ראה נא, בוא עמי לכיתת הזאטוטים, ותיווכח בעיניך שאין שם מקום. הייתי מכניס אותך לכיתה הזו, אך אין בה כל בדל מקום!' - אמר כמתנצל, וניגש עם הילד לכיתה, מוכיח לו כי הכיתה צפופה עד אפס מקום... עכשיו כבר הרהר המנהל כי הסאגה הסתיימה, אך למעשה רק אז היא החלה... הילד בהה בכיתה בעיניים לחות מדמעות, הוא השתוקק להצטרף ללומדים בה, אך הבין כי המנהל מסרב לשתף עמו פעולה, למרות רצונו הכנה. בהבזק של רגע עלה בו רעיון, ומעומק לבו השואף והכוסף להצטרף ללומדי התורה, פנה למנהל ואמר:

'הבנתי שאין מקום, ואני כבר שב לביתי. רק אבקש שהמנהל ירשום לי אישור על פרטי כל הסיפור הזה, כי הייתי כאן, ביקשתי להצטרף ללומדי התורה, הייתי מוכן אפילו להיכנס לכיתת הזאטוטים, עשיתי הכל כדי להגשים את שאיפתי, אך לבסוף - אין לי מקום...' המנהל נעמד על עומדו, המום מהבקשה. 'ואישור כזה למה לך?' - שאל את הילד האמין.

ללא מורא, נענה הילד ואמר: 'ראה נא. אני יתום, ולבטח ביום שאעלה לבית דין של מעלה, ישאלני אבי למה לא עסקתי בתורה, למה לא עשיתי הכל לזכות בתורה. אם אענה לו שרציתי, שהתמסרתי, שהתאמצתי, שצעדתי יותר משעתיים ברגל בקור מקפיא, שהסכמתי להתבזות ולהיכנס לכיתה נמוכה, שהתחננתי על חיי התורה שלי בפני המנהל - הוא יתקשה להאמין שהיה מנהל כזה שלא נתן לי יד, שלא הושיט לי כתף.

לכן צריך אני אישור בכתב, למען יהיה לי במה להוכיח לאבי ז"ל כי אמת דיברתי: שאפתי, רציתי, נכספתי, ניסיתי, התאמצתי, התמסרתי, עשיתי הכל - ולמרות זאת נותרתי מחוץ למשפחת לומדי התורה!' - אמר הילד כשעיניו זולגות דמעות חרישיות, עדינות, אצילות...

כשמוע המנהל את הדברים, נחרד. הוא הבין את המשמעות העמוקה של סירובו, הבין עד כמה גדול כח הרצון של הילד הניצב לפניו. על אתר מצא המנהל את הדרך להכניס את הילד לכיתת הזאטוטים, שם החל הילד מאל"ף ב"ת, פשוטו כמשמעו...

במשך כמה שנים שהה הילד באותה הכיתה, גם כשכבר הפך לבחור בר מצוה. כשרונותיו היו חלשים מהממוצע, הוא לא הצטיין בהבנה יתירה, הקשיים עימם גדל נתנו בו את אותותיהם, אבל הוא לא התייאש והמשיך להתמסר לחלומו האחד והיחיד - לעסוק בתורה... ולימים, כך העיד הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א שסיפר את הסיפור, הפך אותו ילד לתלמיד חכם גדול, מרביץ תורה לרבים ומוסר שיעורים הנשמעים בשקיקה. כל זאת - לא כי גדל בבית כזה, לא כי היה בן להורים כאלה, לא כי היה בעל כשרונות דגולים וגם לא כי למד במוסדות הטובים ביותר...

כל זאת רק בזכות כח אחד שבער בו - כח הרצון. הכח שהניע אותו ללכת שעתים וחצי בקור מקפיא, להתעקש עם המנהל, להילחם בהחלטתו שלא לאפשר לו להיכנס לכיתה. וכשכח הרצון כה חזק -

כבר שבועיים ימים שבתו הקטנה קודחת מחום. הם כבר ביקרו אצל כל הרופאים, למרות זאת - הישועה לא נראתה באופק, הילדה הוסיפה לקדוח מחום, ואיש אינו מצליח למצוא מזור. ר' זלמן הוכרח להישאר בביתו, ולקוות כי החג יחלוף בשלום...

בבוקרו של חג השבועות, הגיע ר' זלמן להתפלל בבית מדרשו של הרה"ק בעל ה'אמונת אברהם' מפיטסבורג ז"ע. ר' זלמן היה ממקורביו, הרבי הכירו היטב וידע כי בדרך כלל הוא נוסע לירושלים לחג. לפיכך קיבלו הרבי בהפתעה ושאל מיד מה קרה, על שום מה חרג מהרגלו ונותר באשדוד!?

כששמע הרבי את הסיפור על בתו החולה, הרצינו פניו באחת והשיב לר' זלמן: 'ראה נא. במעמד הר סיני, כידוע, נתרפאו כל החולים כדי שיוכלו לשמוע ולראות ולהשתתף במעמד הגדול. עצתי אליך, כי בעת קריאת התורה תתרכזו כל כולך בקריאה, תחוש כיצד אתה ומשפחתך עומדים למרגלות הר סיני, תרגיש ותכוון שאתם מקבלים את התורה, התבונן נא בגדלות המעמד ובסגולתו, זה מה שיביא לרפואת בתך החולה!' - סיים הרבי את דבריו...

בעת קריאת התורה, קיים ר' זלמן את ההוראה במלואה, והתרכז בכוונה ובתחושה כי הוא עומד למרגלות הר סיני. הוא חש התרגשות ממלאה אותו, הרגיש שהוא שומע את הדברות מפי הגבורה ממש... ובבואו הביתה - כמה משמח לשמוע - גילה כי בתו הבריאה באחת, ומאז ועד היום לא שבה אותה מחלת חום מסתורית...

את הסיפור סיפר לנו ר' זלמן בעצמו, ולמדנו בא על הרגעים הגורליים שאנו עומדים בפניהם, רגעי קבלת התורה. מעבר לקבלת התורה בעצמה, המתנה הזו כוללת אוצר סגולות יקרות, אוצר של רפואה לכל סוגי החולים. הבה נתבונן ברוממות הרגעים, נחוש כי אנו עומדים למרגלות הר סיני, נכוון על החולים שיבראו ועל הבריאים שלא יחלו, כי ברגעים הללו מושפעת משמים השפעה של בריאות איתנה!

אמת מה נהדר היה מראהו של אותו גדול תורה, במסירת שיעורו המשלב גאונות ועומק נפלאים. כאילו אין גזירת גירוש מרחפת מעליו, כאילו איש לא טורד את מנוחתו, שום דבר לא פוגע בשלוותו. הוא עוקר הרים וטוחנם זה בזה בסברא עמוקה, דומה ששכח לחלוטין מהגזירה הרובצת על ראשו...

זו היתה רק ההתחלה. ההמשך היה מדהים פי כמה: בעיצומו של השיעור, נפתחה הדלת בסערה, ורבי בעריש מקאליש נכנס פנימה, כשעיניו מאירות. הכל הסתקרנו לדעת אלו בשורות הביא עמו, מה הצליח לעשות כדי להעביר את רוע הגזירה. אך ה'אבני נזר' כלל לא שם לב לכניסתו, כולו שקוע בלימוד התורה ומסירת השיעור...

התלמידים נדהמו, לשונם נאלמה. על רבם מרחפת גזירה כה קשה, גזירת גירוש חמורה ומאיימת. אבל כעת הוא שקוע בשיעור, וגם אם נכנס עכשיו יהודי שאולי בפיו בשורות חיוביות - זו לא סיבה להזיז את התורה מהמקום הראשון לטובת שמיעת הפרטים ממנו!

רק כעבור שמונה שעות, כשהתורה ממלאת את ישותו והוא עסוק רק בה, סיים ה'אבני נזר' את השיעור בעיניים מאירות, ופנה לשמוע את הבשורה הטובה שהגזירה חלפה מהעולם. כל עוד היה עסוק בתורה - היא הוצבה בראש מעייניו, וכל העולם כולו לא עניין אותו כקליפת השום!

זה מה שנקרא לרצות תורה, לאהוב אותה באמת. להתחבר אליה בכל הלב, לשאוף לזכות בה ולהעמידה בראש סדר היום. במצבים כאלה התורה ממלאת את היהודי, מעניקה לו אושר, משמחת את לבו. הבה נרצה את התורה, נקבל אותה באהבה, נשוש ונשמח בתורה כי היא לנו עוז ואורה!

מרפאה בקריאה...

הקהילה החרדית באשדוד של לפני קרוב לארבעים שנה, היתה עדיין צעירה בתחילת התהוותה. קהל קטן של אברכים צעירים התגורר בה, ורובם נהגו לנסוע לחג השבועות לרבותיהם או להוריהם. בדרך כלל נהג כך גם הרה"ח ר' זלמן גרויז הי"ו, אלא שהפעם משהו שיבש לו את התוכניות...

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

- * שיעורים מקוצרים על הדף היומי
- * דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום
- * ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע
- * סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

בצידו השני של ר' שלום שכב על הארץ לא אחר מאשר רבי אהרון קוטלר... סיפר ר' שלום 'ומה אמר רבי אהרון קוטלר? מה חשב גאון הדור באותה שעה גורלית? איי ר' אהרון ר' אהרון נקש ר' שלום על השולחן בשעת הסיפור, אתם יודעים מה ר' אהרון התחנן באותם רגעי פחד?...!

התנאי לקבלת התורה - הוא פרשת 'במדבר'!

הרב בנימין בירנצוויג

"וַיְדַבֵּר ה' מִשָּׁה בְּמִדְבַר סִינַי" (במדבר א', א')

הטעם שאנו קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת, כתבו תוספות בגמרא חגיגה (לא, ב), כדי שלא להסמיך הקללות שבפרשת בחוקות לעצרת'.

נראה לומר בזה וורט אמיתי!!

מפורסם המעשה שהיה, כשהגיע כ"ק מרן האדמו"ר רבי יואל מסאטמר זצוק"ל למרן החזו"א זצוק"ל בימי קום המדינה, כשהתחילו השלטונות לכפות את דרכם ושיטתם על שומרי התורה ולומדיה, ושאלתו בפיו, כיון שהשלטונות מרבים בגזרות על הדת, ורוחות כפירה נושבות בחוץ, יש לקיים דברי הרמב"ם, שבשעת השמד והגזרות ילבש שחורים וילך למדבריות, וא"כ יש על שומרי הדת לעזוב את הארץ בעת הזאת!?

ענה לו מרן החזו"א, המדבריות בזמננו, אלו הם הישיבות הקדושות, בהם נחסה ונסתופף, שם שום רוח זרה לא תכנס.

חידש לנו מרן החזו"א, כי המושג 'מדבר' הוא המקום בו ישנה התנתקות מרוחות העולם והבליו, והתדבקות בעולם הרוחני בלימוד התורה עבודת התפילה וקיום מצוות ה'.

בשביל להתרומם ברוחניות, חייבים להתנתק מהבלי העולם, התנאי להצלחה ברוחניות הוא ההתדבקות בבורא העולם, השקיעות בלימוד התורה, והדבקות בקיום המצוות!

מעשה נפלא עד מאד, כי הנה הקללות שבפרשת בחוקות נאמרו על "אם בחוקותי תמאסו ואם את משפטי תגעל נפשכם" - כשתגיעו למצב שנפשכם ולבכם וכל חשקכם יהיו בחוקות הגויים ובהבליהם, וממילא תגעל נפשכם את מצוות ה', אז יבואו עליכם כל הקללות רח"ל. ובאה התורה ואמרה לנו, שבשביל לקבל את התורה הקדושה יש להתנתק מהבלי העולם ולהתדבק בתורה הקדושה, וזה שייך רק אם נעשה עצמנו כ'מדבר', נשים עצמנו ספונים באטמוספירה של רוחניות ששם אין רוחות זרות, ששם כל המגמה היא להתדבק בה' יתברך!

וזה הרמז לסמיכת פרשת במדבר לעצרת, לומר שאי אפשר להגיע לקבלת התורה במצב של קללות שבאות בגלל היות האדם דבוק בהבלי העולם, בשביל זה חובה להגיע למצב של 'מדבר', התנתקות מוחלטת מהעולם והבליו, והתדבקות מוחלטת בתורה ובמצוות!

כגודל השייכות והחיבור לתורה כך ההצלחה בה!
במצב כזה אפשר להגיע למעמד קבלת התורה שבכל שנה - חג העצרת!

כל גדלותם העצומה של גדולי הדורות היה כגודל שקיעותם וחיבורם המוחלט לרוחניות וללימוד התורה:

מרן הגרי"ז הלוי זצוק"ל סיפר כי אביו מרן הגר"ח זצוק"ל, הרגיל עצמו שלא להתנתק כלל מחשבת לימוד התורה, ואף כשהיו באים אליו אנשים להיוועץ בענייני העולם ובענייני ציבור וכדו', תמיד המשיך לחשוב בדברי תורה. ופעמים רבות כשהיו מגיעים אליו אנשים להיוועץ בענייני העולם, היה נראה מרן הגר"ח כשהוא מזיע מאד, ולפעמים זו הייתה שיחה פשוטה בתכלית, וסיבת הדבר היתה כי באותה שעה אימץ את מוחו ללבן סברא עמוקה, תוך כדי שמאזין ומקשיב לזה שיושב מולו ומייעץ לו בענייניו.

פעמים רבות סיפר הגרי"ז כי אביו הגר"ח היה יוצא מדי פעם באמצע קבלת הקהל לחדר בו הוא היה, ומעיר לגרי"ז במילים קצרות כמה השגות שיצאו לו עכשיו בדרך שלמדו את הסוגיא לפני כן, וכל זה תוך כדי משאו ומתנו עם האנשים על בעיותיהם ומצוקותיהם.

על שקיעותו ודבקותו המופלאה של מרן הגה"צ ר' אליהו לופיאן (לב אליהו ח"א 33) מובא, שהיה רגיל מנעוריו ללמוד בסדר שלישי שש שעות רצופות בעמידה. ובימי זקנותו עמד פעם אחת ליד

**מגיל עשרים לא הסחתי את דעתי
אפילו לרגע מלימוד התורה, אני
אוכל - ולומד, אני שותה - ולומד,
מדבר עם בן אדם - ולומד, אני
ישן - ולומד, חולם - ולומד, סובל
יסורים - ולומד, אני נושם - ולומד**

נפלו על הארץ ונשפכו רעש ומהומת מוות מבית ומבחוץ קולות הירי והדי ההתפוצצויות נשמעו היטב וכל הקהל נשכב על הארץ. "יהודי ששכב על ידי" סיפר ר' שלום "שאל אותי בפחד מה עושים עכשיו אמרתי לו "אומרים ווידוי" הרגעים היו קשים גורם ההפתעה גרר פאניקה ובאיזור לא סבבו חיילים יהודים והפחד היה גדול. בצידו השני של ר' שלום שכב על הארץ לא אחר מאשר "רבי אהרון קוטלר"..... סיפר ר' שלום "ומה אמר רבי אהרון קוטלר? מה חשב גאון הדור באותה שעה? איי ר' אהרון ר' אהרון נקש ר' שלום על השולחן בשעת הסיפור אתם יודעים מה ר' אהרון התחנן באותם רגעי חרדה ופחד? ר' אהרון התחנן על נפשו לפני האלוקים להניחו בחיים 'רבנו של עולם איך וויל לערנען דיין הייליגע תורה - רצוני ללמוד את תורתו הקדושה' הפציר בתפילה לפני הקב"ה. זה היה ר' אהרון זצ"ל - אהבת התורה שלא ידעה גבולות!!!

לשליחת תגובות לכותב הטור הרה"ג רבי בנימין בירנצווייג,
כתבו ל: 7622500@gmail.com

הבימה רכון על הגמרא כחמש שעות רצופות, ולא הרגיש כלל בכל הרעש שמסביבו עד שהחלו להתפלל מנחה. ופעם אחת עלה על סולם כדי לחפש ספר, והתחיל לעיין בספר ועמד כך על הסולם במשך שלוש שעות.

מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל היה אומר (פנינים ואגדות תורת זאב): אסביר לכם פירוש הדבר שאני שקוע בלימוד, מגיל עשרים לא הסחתי את דעתי אפילו לרגע מלימוד התורה, אני אוכל - ולומד, אני שותה - ולומד, מדבר עם בן אדם - ולומד, אני ישן - ולומד, חולם - ולומד, סובל יסורים - ולומד, אני נושם - ולומד, ולמה אני אומר מגיל עשרים, כי מאז אני בטוח שזה היה כך, ומלפני כן אני מסופק אם היה כך לגמרי.

מסופר על מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, שפעם בא אליו יהודי להתייעץ עמו בענין מסויים, והוא נכנס לחדרו של מרן, והתיישב ליד השולחן, והרב שך היה עסוק כל ראשו בעיון בספר קצות החושן, ולא שם ליבו לאדם היושב מולו, וכך חלפו להם הדקות ואחר עשרים דקות פתאום מרים הרב שך את עיניו מהגמ', וראה לפניו את היהודי ואמר לו שלום עליכם, מתנצל לא שמתי לב שאתם מחכים.

אותו יהודי כשראה את השקיעות העצומה של הרב שך בתורה עד שלא שם ליבו כלל ליושב ממולו, אמר לרב שך: אני מקנא בעולם הבא של הראש ישיבה כזה שקיעות בתורה! אמר לו הרב שך: עולם הבא איני יודע אם יש לי, ואז תפס את הקצות בשני ידיו והרימו ואמר: אבל עולם הזה ודאי שיש לי.

ראש חדש תמוז תשי"ד הימים ימי הכנסיה הגדולה בירושלים לחתונה שהתקיימה אולם בנות ירושלים" דאז ליד "בתי הונגריין" בסמוך לגבול הירדני הגיעו מאחד הכינוסים רבי אהרון קוטלר שהיה מסדר קידושין לתלמידו החתן ורבי יחזקאל לוינשטיין.

רבי שלום שבדרון היה גם הוא בחתונה ונהג לספר בהתרגשות על מה שהתרחש: לפתע ללא כל התרעה החלה הרעשה שריקות פגזים נשמעו מכיוון העיר העתיקה הירדנים הרעישו את האיזור כולו המסובין השתטחו על הארץ, האורות כבו אנשים מבוהלים נכנסו מהרחוב לתוך האולם השולחנות התהפכו הכלים והמשקאות

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

**הפורתח
בכל יום..**

המייל היומי של 'דרשו'.

דברי תורתם וסיפורים על גדולי עולם שיום פטירתם חל השבוע

"הוא מוציא שם רע על יהודי מויז'ניץ, שהוא פועל ישועות ובעל צדקה, זה שולח קוויטל עם נדבה, השני בא לבקש צדקה, ותפקידי הוא רק לזווג ביניהם... וכי רצית שאמעל בשליחותי ואקח את הכסף הזה לעצמי, ובכך אגרום עוול לשני הנשמות הללו?"...

הרב ישראל ליוש

ביום ב' בסיון, חל היא"צ של הגה"ק רבי ישראל הגר מויז'ניץ זי"ע בעל ה'אהבת ישראל'

רבי ישראל נולד ביום ב' באלול תר"כ, לאביו הגה"ק רבי ברוך זצ"ל ונקרא ע"ש סבו רבי ישראל מרוז'ין זי"ע.

נתחנך על ברכי סבו רבי מנחם מנדל, בעל ה'צמח צדיק', וכבר משחר טל ילדותו נתפרסם לגאון וצדיק, וכבר בהיותו בן ט"ז שנה לקחו רבי מאיר הורוביץ, בעל ה'אמרי נועם' מדז'יקוב לחתן לבתו, ומאז עבר ללמוד בביתו בדז'יקוב, וחזר לויז'ניץ לאחר פטירת חותנו כשלוש שנים אחר נישואיו.

בשנת תרמ"ה נתמנה לרב בעיירה 'בידוולה', ב'מרמרוש', ועד מהרה הפך שם לרועה רוחני לתושבי המקום, שהפך למרכז לחסידים מבקשי ה'.

בשנת תרנ"ג, אחרי הסתלקות אביו זי"ע, ישב על כסאו כאדמו"ר מויז'ניץ והוא אך בן שלוששים ושלוש. רבים נמשכו אחר מנהיגותו הק', ולצעירים שבחבורה הקים את ישיבת 'בית ישראל', עליה מסר את נפשו שיהיה זה ביתם הרוחני, מקום לעליה בתורה ויראה. הלך לעולמו ביום ב' בסיון תרצ"ו, ובשנת תש"ט הועלה ארונו לארץ ישראל, ונטמן באוהל אדמור"י ויז'ניץ בבני ברק.

בשאלה סבוכה זו, וע"כ בא קמיה אביו בעל ה'אהבת ישראל' זי"ע, ופרס לפניו את השאלה...

"אותי אתה בא לשאול...? הרי אני כזקן ששכח תלמודו...?" - אמר לו רבי ישראל בענווה.

אלא שהווישווער הכיר בגאונות אביו ובענוונותו, והחל לדון עמו בשאלה מכל צדדיה. הם שקעו שעה ארוכה בדברי תורה, העלו מקורות לכאן ולכאן וליבנו היטב את הסוגיא על כל ענפיה, עד שיצא משם הגה"ק מוישווא עם פסק דין ברור ומוחלט.

בשנת תרצ"ב היתה בעיר 'חוסט' מחלוקת בדבר זהות הרב שיתמנה לעיר, רוב החסידים בעיר צידדו בעד אחד המועמדים.

באותה העת הגיע מרן בעל ה'אהבת ישראל' זי"ע לשבות בעיר, ובאמצע תפילת 'קבלת שבת' נכנס לבית המדרש אחד מהעסקנים שצידדו בעד הרב השני. כשראו אותו כמה נערים חמומי מח זעקו לעברו: "שייגען גיי ארויס!" [שייגעץ, צא החוצה!]

הרבי שסבר שהצעקה הזו הופנתה לעברו, עזב מיד את בית המדרש והלך להתפלל ב'ר' משה אהרנס בית מדרש', ולא הועילו כל הסברי ראש הקהל שהצעקות הללו לא הופנו אליו. הרבי התעקש ואמר: "מען האט דאך מיר גמיינט", [הרי התכוונו אלי]. לצערם של כל בני העיר, במשך כל השבת התפלל האדמו"ר בבית המדרש הקטן 'ר'

היום חמשה וארבעים יום, שהם ששה שבועות ושלשה ימים לעומר

מ"ה לעומר על כרחך חל בראש חודש סיון. מציין הגה"ק בעל ה'אהבת ישראל' זי"ע, שהוא התחלה לקבלת התורה, כדאי' בגמ' (שבת פו ב) שביום זה באו מדבר סיני. ולקבלת התורה צריך ענווה, הרמוזה ביום מ"ה לעומר, הרומז לפסוק 'ונחנו מה...'

העובדה הבאה תעיד על גאונותו העצומה בתורה, אך כגודל גאונותו כך ענוונותו. פעם באה לפני בנו הגה"ק מוישווא זי"ע שאלה בהלכות מקוואות, ודינה היה נוגע לאיסור כרת. אחרי שדן בשאלה מכל היבטיה, עדיין כרסם בו הספק, וחשש מלהכריע להיתר

משה אהרנס בית מדרש'.

במוצאי שבת, באו כל ראשי הקהל והמכובדים לאכסניית האדמו"ר זצ"ל, ובקשו סליחה ומחילה על אשר ארע כזאת במחוזם, ונמנו וגמרו שמפני המחלוקת נתבזה הצדיק, ועל כן החליטו להשכין שלום בין הצדדים, וכאשר הכל על מקומו בא בשלום, יצא הרבי מן העיר.

**וכבר אמר בנו בעל ה'מקור
ברוך' זי"ע, להרה"ח ר' אהרן
שמואל הרצברג זצ"ל: "הלוואי
והיית אוהב את הצדיק הגדול
ביותר, כמו שאבי הקדוש אהב
את היהודי הפשוט ביותר!"**

ספרו אודות לימודם בצוותא:

היה זה בימי ילדותם, כאשר עסקו יחדיו בלימוד התורה הק' כאוות נפשם. בחוץ השתוללה סופה נוראה, גשם זלעפות, רוחות עזות וקור עצום חודר עצמות.

לפנות בוקר, אחר שכבר עמלו על התורה שעות רבות, תקפה עייפות את הרה"ק מאנטניא והוא ביקש לפרוש לישון. אחיו רבי ישראל העיר לו: "תאר לעצמך את בעל העגלה נוסע כעת באישון לילה בדרך, על ראשו ניתן גשם זלעפות ועגלתו שוקעת בבוקר, הסוסים אינם נשמעים למושכות, והם נעים אנה ואנה באי נוחות, הוא מנסה בכל כוחו ליישרם ולהוציא את העגלה מהבוקר הטובעני... האם יעלה על דעתו של הבעל עגלה לפרוש לשינה מחמת העייפות שגברה עליו? וכי הוא יאמר לעצמו שעליו לפרוש למנוחה כדי שמוחו יהיה צלול יותר...? אם כן", סיים הרבי את דבריו, "אנחנו שיושבים בחדר מוסק וחמים, על אחת כמה וכמה שלא נפסיק את לימודנו באמצע הסוגיא!..."

סיפורים רבים נקשרו אודות חברותא זו של הני תרי אחים קדושים. הם היו גדלים ומסתופפים רבות בבית זקנם בעל ה'צמח צדיק' זי"ע. פעם אמרה סבתם ע"ה, שיש להקפיד על בריאות הנערים, שילמדו בשעות מסוימות וישאירו מספיק זמן לשינה כדי שלא יקרו כוחותיהם.

ואכן עשו כמצוותה וכתבו להם סדר יום, ובו שעות מסודרות ללימוד ולשינה, אך למעשה הנייר נשאר יתום וללא שימוש, כי האחים המתמידים למדו גם על חשבון שעות המנוחה.

פעם אחת, כאשר שקדו על תלמודם באישון ליל, הגיע לפתע זקנם בעל ה'צמח צדיק' זי"ע, ותפסם כשהם מפרים את הסדר שהוסכם, ואמר: "כתיב 'טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה', כאשר

בענוותנותו הרבה היה נוהג לטבול במקווה העירוני, אך לא רק ענווה היה במנהג זה, אלא גם צדקות וישרות, כפי שיסופר:

פעם הציע לו בנו בעל ה'אמרי חיים זי"ע שיבנו עבורו מקווה פרטי, הרבי הסכים אך התנה שני תנאים: הראשון שימשיך לשלם את דמי השימוש במקווה העירוני, כדי לא להפסיד לעיר, והתנאי השני, גם הוא כדי שלא יפסיד המקווה העירוני, שאף אחד לא יטבול במקווה הפרטי שלו, כדי שימשיכו לטבול במקווה העירוני ולא יבוא לידי הפסד.

אמר לו ה'אמרי חיים' שיכול להבטיח לקיים רק את התנאי הראשון, ואילו התנאי השני שאף אחד לא יטבול במקווה שלו, אינו יכול להבטיח, ואכן לא נבנה עבורו המקווה והמשיך לטבול כשאר העם במקווה העירוני.

"שִׁישׁוּ וְשִׁמְחוּ בְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה..."

כפלות הלשון 'שישו ושמחו' תתבאר, אומר הגה"ק בעל ה'אהבת ישראל' מו"ז'ניץ זי"ע, כי יש שני סוגי שמחות: יש שמחה כריפוי מחלה ומזור מכאב, או תשועה ממצוקה מציקה, שהיא אכן שמחה גדולה, אך היא באה אחר קושי, חולי או כאב. אך יש שמחה שלמה יותר, שלא באה מחמת כאב או מחלה, אלא היא שמחה מתוך שמחה, כחתונת צאצאיו ושאר מאורעות משמחים...

זו כוונת הכפילות: 'שישו ושמחו בשמחת התורה', שתהיה השמחה מתוך שמחה ולא חלילה מתוך צער ויגון.

וכך אמר עליו בנו בעל ה'אמרי חיים' מו"ז'ניץ זי"ע: "נשמתי של אבי לא הכירה מנהג של עצבות, הוא היה תמיד בשמחה!", וסיפר שכך היה גם כאשר הרוסיים נכנסו לויז'ניצא, וכשכל בני העיר נסו בבהלה אל בית האדמו"ר, שאל: "מה הפחד...?", והמשיך ללמוד בספר 'ברית כהונת עולם', שהוא ספר עמוק וקשה ללמוד בו, כאילו לא ארע מאומה.

שמחת התורה של רבי ישראל מו"ז'ניץ זי"ע, שבאה לידי ביטוי בהתמדתו העצומה, היתה לשם דבר עוד מימי ילדותו. היה מרבה ללמוד בחברותא עם אחיו הרה"ק מאנטניא זי"ע, וסיפורים רבים

ואחיותיו שטרם נישאו. חובות גדולות שרגו על צווארו, ובעלי החנויות איימו שאם לא ישלמו להם את המגיע להם זה מכבר, יפסיקו למכור למשפחת הרבי בהקפה...

יום אחד נכנס לרבי יהודי עני, וכשבדו 'קוויטל'. תינה בפני האמדו"ר את צרותיו ואת מצוקתו הכספית הנוראה, כאשר אין בידו פרוטה לכלכל את בני ביתו הרעבים. בדיוק באותם רגעים הגיע הדוור אל בית הרבי, והביא מעטפה מיהודי תושב העיר 'יאס'. בתוכה היה 'קוויטל' וחמשה זהובים לפדיון נפש, סכום עתק בימים אלו. הגבאי שמח מאוד על מתת גדול כל כך, הן סכום זה יכול במעט לחלץ את בית האדמו"ר מעוניו, ולהביא לו מעט רווחה.

אך לפליאתו, נטל האדמו"ר את פתקת העני ופתקת היהודי מיאס, צירפם יחד ומסרם עם חמשת הזהובים לעני שבא זה עתה להתדפק על דלתו על מצוקת עוני דומה.

פליאתו של הגבאי נראתה לעיני האדמו"ר, והוא הסביר: "המאמין אתה בגלגול נשמות?" - "בוודאי!", ענה הגבאי, "מדוע הגיעו אלי הזהובים מהעיר יאס בדיוק באותה שעה שהגיע אלי העני?" - תמה הרבי - "יתכן, שבגלגול הקודם היו שניהם שותפים, ואחד נשאר חייב לחברו סכום זה, ועתה יורד הוא שוב לעולם כדי להשיבם אליו....

אבל כיצד...? הרי אינם מכירים זה את זה...? מה עושה הקב"ה? הוא מוציא שם רע על יהודי מויז'ניץ שהוא פועל ישועות ובעל צדקה, זה שולח קוויטל עם נדבה, השני בא לבקש צדקה, ותפקידי הוא רק לזווג ביניהם.... וכי רצית שאמעל בשליחותי ואקח את הכסף הזה לעצמי, ובכך אגרום עוול לשני הנשמות הללו?"...

או אז הבין הגבאי שמאהבת ישראל הבערת אצל הרבי, גייס את כל הסיבות שבעולם כדי לתת צדקה לעני, וכלל אינו שם על ליבו את מצוקתו הפרטית....

לשליחת תגובות לכתוב הטור הרב ישראל ליוש, כתבו ל: israel.layosh@gmail.com

זוכים לחוש בטעמה הטוב של הסחורה, היא התורה הקדושה, 'לא יכבה בלילה נרה', לא מפסיקים ללמוד אותה אף בלילה..."

'אהבת ישראל', כשמו, כך היה, אהבתו לכל אחד ואחד מישראל, הייתה ללא גבולות, בלא להבדיל מיהו, בין עשיר בין עני, ואף אם היה צרוע ומוכה שחין...

מסופר כי פעם הגיע לעיר 'חוסט', והמונים באו אל תחנת הרכבת כדי לקבל את פניו. בין הבאים היה יהודי מסכן, חולה ומוכה שחין, בגדיו היו קרועים ומלוכלכים, ומראהו הרחיק ממנו כל רואה, חוץ ממרן בעל ה'אהבת ישראל' זי"ע. כשרק ניגש אליו היהודי האומלל, חיבקו הרבי ואף נישקו, והפגין כלפיו חביבות יתירה משאר מקבלי הפנים.

כך גם היה כאשר הגיע פעם לעיר 'וישאווא', ומנקה הארובות הגיע כמו כולם לקבל את פני הרבי. כשהבחין הרבי שהקהל מתרחק ממנו, כי גופו ובגדיו מפוחמים ומלוכלכים, החליט כי עליו לקרב אותו, הרבי נגש אליו מיוזמתו, חיבקו ונישקו, וכלל לא הקפיד שבגדיו מתלכלכים ממנקה הארובות.

וכבר אמר בנו בעל ה'מקור ברוך' זי"ע, להרה"ח ר' אהרן שמואל הרצברג זצ"ל: "הלוואי והיית אוהב את הצדיק הגדול ביותר, כמו שאבי הקדוש אהב את היהודי הפשוט ביותר!".

אהבתו לכל אחד ואחד מישראל באה לידי ביטוי גם בנתינת צדקה בלא גבול. היה זה בתחילת כהונתו כאדמו"ר, בביתו שררה עניות גדולה, ומלבד הוצאות בני ביתו, עוד נסמכו על שולחנו גם אחיו

**המבצע הגדול של
'דרשו' ו'אחינו' חוזר
לתקופה קצרה.
תורמים לפעילות
הקירוב של ארגון
'אחינו' וזוכים במתנת
מ'דרשו'.
זכייה מיידית של
הספרים שכבשו
את העולם
היהודי**

**המבצע
הגדול חוזר
לתקופה
קצרה לרגל
חג מתן
תורתינו**

פרטים בעמודים: 16-17

שלו! אבל הוא היה צדיק גדול, הוא שמע שיש בעיות של צניעות שם במקום ואמר "קח אותם מהר מהר" ככה הוא ויתר והסכים לסגור את הכולל והעברנו אז את הכולל לשכונת 'יד אליהו' בתל אביב, אצל הרב מאיה.

משם התקדמנו הלאה ופתחנו כולל בדימונה, בסוף הגליל, פתחנו כוללים. אני אומר איך ה' יתברך הוביל אותנו, אני משתגע מהמחשבה על זה, בכל מקום נפתחו עוד ועוד כוללי וישיבות. זה הכל הקדוש ברוך הוא הכין את זה. לא שאלנו שאלות על כסף, זה לא היה השאלה, הקדוש ברוך הוא תמיד זימן לנו מספיק כמה שהצטרכנו, בכל פעם זה הספיק.

אחר כך הקמנו ת"תים, לא היה אז תלמוד תורה (ספרדי) אחד בכל הארץ. והבוגרים הלכו לישיבות לפני זה הלכו לתיכונים. כך פתחנו עוד ועוד ברוך ה'.

הרבה בחורים היו שמחים לשמוע, אם הרב יכול לתת להם איזו עצה איך לזכות ולהגיע למתיקות בתורה, לשמוח בלימוד התורה ולהתענג על הלימוד.

באים ושואלים אותי את השאלה הזאת לא פעם, ואני תמיד אומר לשואל, אתה הרי מתפלל על זה כל יום! מה אתה בא לבקש ממני? אתה מבקש ישירות מהקדוש ברוך הוא כל יום בתפילה, רק תבקש מעומק הלב, תתפלל על זה בכוונה "והערב נא", ותזכה לזה!

"ואם זה לא הולך לך, אם התפילה לא עשתה פירות, אז תתפלל שוב ותבכה! תבכה! אם היית חולה מסוכן חלילה וחס, איך היית אומר 'רפאנו?' בכי! גם פה, תבכה! תעבדו על זה, תדברו על זה, ותתעסקו בזה בתפילה ובבקשה ובתחינה ותזכו לזה.

"ועוד צריך לדעת, שכדי לזכות למתיקות התורה חייבים לחזור הרבה על הלימוד. לחזור הרבה, זה מביא אהבה ללימוד".

ישנה תחושה שאולי פעם היה יותר קל העניין הזה, שבדור שלנו בגלל שיש כל כך הרבה גשמיות ומותרות, קשה יותר להרגיש מתיקות בלימוד, ההרגשה היא שפעם זה היה יותר קל, יש בזה משהו?

"אני לא יודע... הכל צריך עבודה, כל דבר צריך עבודה, לדבר לדבר להתפלל לבקש, לחזור, ככה מגיעים למתיקות התורה".

הרב אומר שצריך להתפלל חזק, אבל הבחור הרי לא יודע עד כמה זה חסר לו, איך הוא יבכה אם לא הרגיש אף פעם מתיקות בלימוד?

"הוא בא ושואל אותי, בגלל שהוא מבין שחסר לו את זה." נכון, מרגיש שחסר כי אמרו לו שיש דבר כזה, אבל לא בכזאת רמה שהוא יכול לבכות ולהוריד דמעות על העניין הזה...

"אם לא יכול לבכות, לפחות יבקש. זאת גם דרגה, לבקש. אם אין טעם בלימוד, לא חבל? זה בוודאי חסר לך, אז תבקש תמיד, תחזור".

לא רק שהם רצו לפתוח ישיבה, הם אפילו רצו שתהיה שם פנימייה, למה? כי הם הדפיסו קבלות של המוסד והיו כתוב שם שזה מוסד עם פנימייה. אמרתי להם תזרקו את הקבלות, תדפיסו חדש. אבל הם לא רצו, אמרו לי איך נזרוק? זה עלה לנו עשרה שקלים...

הכרתי בחור יתום מהוריו, עוד מישיבת פורת יוסף בירושלים הכרתי אותו, לפני הרבה שנים. לא היה לו בית, אמרתי להם שהוא ילך לישון שמה בשכונת התקווה, וכך הם יוכלו לקרוא למוסד שלהם, מוסד עם פנימייה. הוא מאוד שמח שהיה לו איפה לגור. אבל פתחנו שם ישיבה וכולל שגדל וגדל, כי הכולל שלנו כאן, היה הכולל (הספרדי) היחיד בכל הארץ, ולכן באו כל הזמן עוד אברכים ויכולנו לפתוח עוד ועוד כוללים. זה היה לפני ששים ושבעים שנה...

בכל רחבי הארץ

מאת ה', הגיע הגאון רבי אליהו בקשי דורון זצ"ל, ואמר לי שהציעו לו להיות רב בבת ים. אני אמרתי לו איך תהיה רב בבת ים? זה לא מקום של תורה. אבל הוא אמר לי שהוא מרגיש שהשליחות שלו זה לקרב בעלי בתים לשמים. לימים הוא נהיה הראשון לציון, הרב הראשי הספרדי.

וכך הוא היה מתגורר בבני ברק ומכהן שם ברבנות, אבל ללמוד הוא היה בא אצלנו בבני ברק, הגיע לכאן והיה מלמד את האברכים. יום אחד הוא ניגש אלי וראיתי שהוא מדבר איתי וממש מתבייש. למה? כי הוא רוצה להציע שאני אעביר את הכולל שלי לשם, לבת ים.

תראה איזה מענין, הבעלי בתים שמה בכלל אינם שומרי תורה ומצוות, אבל זה מה שהקנאה עושה, הם אמרו לו "מה אתה רב שלנו ואתה הולך ללמד שמה? בבני ברק?".

הם רצו שהוא ילמד תורה לאברכים בבת ים, אבל בבת ים לא היו בכלל אברכים באותן שנים, אז שלחנו לשם קבוצה שלמה של אברכים, שלמדו עם הרב בקשי בבת ים. התקשרתי אליו ואמרתי לו שאני רוצה שילמד עם האברכים ביסודיות, לא ככה 'חפ-לפ', שילמדו ברצינות. תלמיד חכם גדול הוא היה! אחר כך הוא נעשה ראשון לציון.

וכך כל פעם היינו פותחים עוד כולל בעוד מקום ובעוד מקום, היו מתמלאים ונפתחו מקומות לימוד חדשים, והיו עוד אברכים עד שהייתי מחפש לאיפה לשלוח אותם".

פתחתי שם, בבת ים, כולל על שפת הים, היה שם יהודי חכם, מגדולי החלבים, איני זוכר את שמו, שרצה לפתוח שם כולל. יום אחד בא אלי אברך ואמר לי מה זה? ה' ישמור, בשפת הים יש שם בעיות קשות של צניעות.

אמרתי אם ככה צריך לסגור את הכולל הזה, אבל חששו שהחכם החלבי יצטער, כי שמה היה השכירות בזול. הוא אמר לי, מה אני אגיד לחכם הזה? הוא יבכה אם אני אסגור לו את הכולל. זה החיים

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

הקדוש ברוך הוא לתת תורה לעמו היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו. נתקבצו כל האומות אצל בלעם ושאלו שמא מביא מבול לעולם. אמר להם לאו, אלא חמדה גנוזה הוא נותן לבניו. אמרו: "ה' עוז לעמו איתן, ה' יברך את עמו בשלום"...
כלומר, יהי להם אשר להם, ויניחונו לנפשנו!...

הציעו לסטייפלר זצ"ל לשתף פעולה עם פשרנים כדי לפעול גדולות ונצורות, וסרב. אמר שאין להעמיד תורה על ידי שיתוף פעולה עם מפירי תורה.

אמרו לו ששיתוף פעולה עימם יביא שלום, ואמר שקודם כל צריך לעשות שלום עם אבינו שבשמים, ואם נתחבר עם פשרנים כנגד רצונו, לא יהיה לנו שלום עמו.

(קטעים מלוקטים מתוך הגדה של פסח 'ויגד משה')

אמנם אי אפשר לקבוע בזה כלל לרבים, ובכל שאלה יש להתיעץ עם רבנים מובהקים.

פעם עמדתי לפני מרן הגרי"ז זצ"ל והגיע יהודי מאמריקה. סיפר שיהודי ארצות הברית אינם שונאי דת, אלא שקועים בתאוות העולם והנאותיו. אבל רק יראה להם הקדוש ברוך הוא את ניסיו, אין ספק שכולם יחזרו בתשובה.

ענהו מרן זצ"ל: מי ששקוע בתאוה, לא יועיל לו שום נס כדי להחזירו בתשובה!

רק מי שמתבונן בגדלות הבורא ומכיר בפגם החטא, יוכל להתעורר מניסים. אבל בלי התעוררות הלב אפשר לראות כל הניסים ולא להשתנות כלל.

תדע לך שכן הוא, שאמרו בגמרא (זבחים קטז ע"ב) שבשעה שבא

רבי שלמה מזוועהיל זכותו יגן עלינו, כשהציעו לו לבנות בעבור בית מדרש ומקווה וכו' בירושלים עיר הקודש, היו לו ייסורי נפש קשים מהגדלות שבאה לפתחו. הוא חשש מאד שיצטרך לנהוג כרבי ולהנהיג 'חצר' ובית מדרש. [כידוע, אמר שהשאיר את הרעביסטעווע בזוועהיל ועלה ארצה כיהודי פשוט בלבד ו'כמדבר' - הפקר לכל!]

באותם ימים פגש בו הרבי הקדוש מרחמסטריוקא זצוק"ל, [אביו של רבי יוחנן זצ"ל, שהיה גר בירושלים]. לשאלתו לשלמו ענהו רבי שלומק'ה: "לדאבוני רדפוני יסורי כבוד... עד היום התפללתי ב'אונגרשער שול' שבבתי אונגרין, והיה לי נוח וטוב, התפללתי כאחד האדם; והנה עתה מציעים לבנות לי בית מדרש ומקוה, ויש לי מזה יסורים עזים, יסורים של כבוד

(מתוך 'טיב המעשיות')

ידועה ומפורסמת שפלותו המופלגת של האדמו"ר הקדוש רבי שלמה מזוועהיל, והתבטלותו בפני כל נברא. בתוך ביתו היו מתהלכים תמיד חתולים כבשטח הפקר, והוא בעצמו היה דואג לכל מזונם.

סיפר לי רבי אליהו ז"ל, שפעם אחת בשעה ששכב הרבי זצוק"ל במיטתו, ביקש ממנו להגיש את הספר שהיה רגיל ללמוד בו לפני השינה. התפלא רבי אליהו: מה יום מיומיים, שהרבי מבקש ממנו להגיש לפניו את הספר? בכל יום הריהו נוטלו בעצמו, כי מנהגו הוא שלא לבקש מאחרים דבר שהוא יכול לעשות בעצמו.

כשהבחין הרבי בפליאתו, הפשיל מעט את השמיכה, והראה לו כי בקצה המיטה ישנה חתולה, ואם יקום מן המיטה היא עלולה להתעורר ובכך יגרום לה צער - 'ורחמיז על כל מעשיו' כתיב! (תהילים קמה, ט; ברכות ז; ב"מ פה.), לכן לא קם בעצמו אלא ביקש ממנו להגיש לו את הספר...

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ בית כנסת הנמצא במקלט שרובו מתחת לפני הקרקע - האם ניתן לעמוד מבחוץ ולשמוע את תקיעת השופר?
- ◆ האם מותר לאכול לפני תקיעת שופר?
- ◆ האם בזמננו מותר לטלטל שופר בשבת?

• תקיעה שתקעו את חלקה בהכשר וחלקה בפסול - אף אם אורך החלק הכשר בפני עצמו הוא כאורך הנדרש לתקיעה, התקיעה פסולה.

• מי ששמע את כל שלושים הקולות הנדרשים לקיום מצנת תקיעת שופר בבת אחת, ממספר רב של בעלי תקיעה - לא יצא ידי חובתו, משום שלא שמע את ה'תקיעות' במקום הראוי להן, לפני ה'שברים' וה'תרועות' ולאחריהם.

זמן תקיעת שופר

• בתקופה מסוימת גזרו הגויים שלא לתקוע בשופר, ובמשך הבוקר של ראש השנה עקבו אחר היהודים, ולכן תיקנו חכמי אותו הדור לתקוע בתפילת מוסף; ותקנה זו נותרה בעינה אף לאחר ביטול הגזירה, מחשש שתתחדש.

• במקומות רבים, ואף במקומות שבהם התפללו גדולי ישראל, נהגו לאכול מעט לאחר תפילת שחרית בימי ראש השנה, לפני תקיעת שופר. ויש שהחמירו בדבר.

• מדאורייתא, מצנת תקיעת שופר נוהגת אף בשבת, אולם, חכמינו ז"ל גזרו שלא לתקוע בשבת, מפני החשש שיוציאו את השופר לרשות הרבים, ואף יטלטלוהו שם.

• שופר אסור בטלטול בשבת, כדין 'כלי שמלאכתו לאיסור', ומותר לטלטלו לצורך שימוש בגופו או במקומו. ובזמננו, יתכן שאסור לטלטלו כלל. ופעמים שהשופר שנחשב כ'מוקצה מחמת חסרון כיס'.

• קיום המצוות הוא עבודת השי"ת, והעבודה במקום שאינו נקי, היא דרך בזיון; אך יש שהוכיחו ממקורות שונים, שאין איסור בקיום מצוה במקום שאינו נקי.

מהלכות שמיעת קול השופר

• יש להקפיד לשמוע את כל התקיעות בשופר מתחילתן ועד סופן. ולכן, אין להשמיע כל רעש בשעת התקיעות, כיון שהן המשמיע את הקול והן העומדים בסמוך אליו עלולים שלא לשמוע חלק כלשהו מהתקיעה.

• ישנו כלל האמור בנוגע לקריאת התורה וכדומה, שלא ניתן לשמוע כראוי קול הנשמע בצוותא עם קול אחר; אך בנוגע לתקיעת שופר לא נאמר כלל זה, משום שיש בה חביבות מיוחדת, ומרוב החביבות, יש באפשרות השומע לרכז את שמיעתו בקול אחד מתוך שני הקולות.

• בתקיעה בתוך בור או מערה, בצאת קול התקיעה החוצה, עלול להתלוות אליו אליו קול ה'הד' המטשטש את קול השופר, והעומדים בחוץ ושומעים קול נוסף זה לא יצאו ידי חובתם. ונחלקו הפוסקים, האם חשש זה קיים גם בקול תקיעה הבא מחוץ לבור אל תוכו. ומרתף, דינו כבור, אך אם יש בו חלונות הפונים החוצה, יתכן שאין דינו כבור. וספק זה מצוי בבתי כנסת שבמקלטים, או בקומות תחתונות של בתים פרטיים, אשר רוב גובהם מתחת לפני הקרקע, וחלונותיהם סמוכים לתקרה, מעל פני הקרקע. ואף בתוך בית כנסת רגיל, אם יש בו תקרה אקוסטית המפזרת את גלי הקול - יש לבדוק אם בכל המקומות נשמע רק קולו הטבעי של השופר.

• כבד שמיעה, שאינו מסוגל לשמוע דיבורים כי אם קולות - אף אם מסוגל לשמוע דיבורים באמצעות מכשיר שמיעה - פטור מתקיעת שופר; ולכן, אינו יכול גם להוציא אחרים ידי חובתם.

כמה זמן צריך להמתין בין אכילת מוצרי חלב לאכילת בשר?

6 קטעים קצרים שיעשו לכם סדר

שהועמדה בקיבה שהיא חריפה וחזקה שראוי להמתין על זה, וגם שלא ידוע אם עברו עליה ששה חודשים, וכמו כן יש לצרף את דעת הפוסקים שהחמירו בגבינה קשה אפילו אם עמדה פחות משה חודשים. וכן הורה הגרי"ש אלישיב.

5 שינה אחרי אכילת חלב

ואם ישן אחרי אכילת גבינה צהובה או גבינה קשה שלנו, הורה הגרי"ש אלישיב, שאם ישן לפחות ג' שעות נחשב להפסק ואפשר להקל בזה ואף לאחר שינת יום, והוא על פי המבואר בדעת קדושים, שאפשר לצרף את שינת הלילה כסניף להקל שיחשב כהפסק והוסיף הגרי"ש אלישיב, שדוקא לענין גבינות אלו אפשר להקל בזה, אבל דבר שמחמתו צריך להמתין מעיקר הדין שש שעות, כגון אחרי בשר [ואפילו בשר עוף], אין השינה נחשבת להפסק.

6 דינה של פיצה

ואף לאחר אכילת פיצה, שהגבינה הצהובה כבר נמסה ואין בה חשש שתשאר בין השיניים, הורה הגרי"ש אלישיב, שצריך להחמיר ולהמתין שש שעות, מפני שנמשך טעמה בפה זמן רב.
(וביתר פירוט עיין בביאורים ומוספים - משנה ברורה מהדורת דרשו)

1 על מה צריך להמתין שש שעות

בהלכות שבועות מובא דאם אוכל גבינה קשה צריך להפסיק בברכת המזון, וימתין שש שעות, עד שיאכל בשר [שעה"צ ס"ק טו]

2 מהו גדר גבינה קשה

מהו גדר גבינה קשה שיש להמתין אחריה שש שעות, כתב הש"ך, שמדובר בגבינה שעמדה ששה חודשים, והט"ז כתב שהכוונה לגבינה מתולעת [דהיינו גבינה שנתהוו בה תולעים, וכמו שהביא הרמ"א שם (סי' פד סט"ז)] וכן כתב החכמת אדם.

3 המקילים בגבינה צהובה שבזמנינו

וגבינה צהובה שבזמנינו, הורה החזו"א, שאינה דומה לגבינה הקשה המוזכרת בפוסקים, ורק אם עמדה שנה צריך להמתין שש שעות בין אכילתה לבין אכילת בשר, וכן דעת הגר"מ פיינשטיין, שהגבינה הצהובה שבזמנינו אינה הגבינה הקשה שאחרי אכילתה צריך להמתין שש שעות. וכן כתב הגר"ח קנייבסקי, להתיר, שאין גבינה כזו מצויה בזמנינו. וכן היתה דעת הגר"א קוטלר להקל שגבינה צהובה אינה נחשבת כגבינה קשה, אלא אם כן אי אפשר לחותכה אלא ע"י מגרדת, וכן היקל בעל שו"ת באר משה, אלא אם כן ישנם נקבים בגבינה שנעשין מחמת יושן ובזה צריך להחמיר [הדבר מצוי בגבינה שויערית].

4 המחמירים בגבינה צהובה

מאידך, דעת הגרש"ז אויערבך, שאחרי גבינה צהובה או גבינה מלוחה צריך להמתין שש שעות אפילו לצורך אכילת בשר עוף, כיון שיש אומרים שבאופן עשיית הגבינה בזמנינו היא מתקשה בזמן מועט ואין צריך לכך ששה חודשים כמו בזמן השו"ע, וכן אחוזי השומן הגבוהים גורמים שהשפעתה נשארת בחלל הפה שעות הרבה, וכן הורה הגר"ש וואזנר, שכיום שמעמידים אותה על ידי חומרים מתקשה הגבינה כאילו עמדה ששה חודשים, והיא כמו

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריכ"ה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לע"נ הרה"ח בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה